БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 36 (9790) | 1962 оной февралиин 11, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

...эй Бурядай обкомой II пленум тухай
...ФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

...эй Бурядай обкомой II пле... оной февралиин 9-дэ боло... н тоосоондо оронон компле... дануудай хүдэлмэриин даб... нгүүд, республикын колхоз, ... ажахын тоосоо саашадаа ... тушаа областной партийна организациин зорилгонууд» тухай КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр В. Р. Филипповэй элидхэлые пленум зүбшэн хэлсэбэ.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар пленум тусхай тогтоол баталан абаа.

...ХОЗУУДАЙ ХҮГЖЭЛТЭ— ...ҮТЭЛБЭРИИН АША

...та ажахытай, онь... ээбсэгжэглэгдэһэн ... колхозуудай ам... үрүүн шадабаритай ... бэрилһэнһөө болодог ... Муу колхоз гэжэ ... муу хүтэлбэрилэг... С. Хрущев нэгэнтэ ... йха юм.

...уудтэ хүдөө ажахын хүгжөөхэ, шадабари... бэрилэгшэдөөр бэхи... ржэлтэдээр хангаха ... ехэ хэмжээ-ябуулга... һэн байна. Тэрэнэй ... республикын кол... агүй болотороо ху... ажалые хүтэлбэрил... рүүлэгшэнэр, бригада... элтэд урган гараа.

...й Ленинэй нэрэм... хүтэлбэрилэгшэд ар... һалбарииие ажахын ... ха, эдлүүриингээ га... маха, ниитын зөөри... дааха тушаа колхоз... ида нилээд ехэ эм... мэри ябуулһан бай... түрүүлэгшэ Михаил ... мов, главна бухгал... Цыбикович Бодиев, ... ксандр Иванович ... Иван Константино... ... ажахыдаа шэнэ ... е нэбтэрүүлхэ, хү... рамалнуудай ургаса ... уу малай ашаг шэмэ ... эдэбхи үүсхэлтэй... нээнэй ашаар арте... һээ жэл бүри хүг... үудай ажалай түлөө... мяханай өөрынь үнэ ...

...хы дээрэ олон жэл... ммунист Мунко Дор... Сэлэнгын аймагай ... колхоздо түрүүлэг... шада ажаллажа бай... гдэжэ ябаһан кол... үү ажахынуудай ... байна. Колхозой ... мидхэлэй хүдэлмэри ... ябуулһанай эсэстэ ... ажалай журам ни... хамтын олзо доход ... Урдань колхоздо ... теплицын комби... элдэ хамтынгаа жа... нган түхэригэй сэ... һаяхан энэ колхо... мэргэжэлтэд, хүдөө ... бригада, фермэ, ота... рээ ябажа, тэндэ ... хонигуудаараа хөө... ондо ажахыгаа улам хүгжөөхэ ямар арга боломжонууд бииб гэжэ элирүүлһэниинь угаа һайшаалтай.

Гэбэшье республика дотор гээгдэжэ ябаһан ажахынууд, хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, тэрэниие гүрэндэ худалдаха түсэб, уялгануудаа дүүргэдэггүй колхозууд олон. Имагтал иимэ уршагһаа болоно республикын колхозууд юрэнхы дээрээ мяха, һү, нооһо абаха түсэбөө дүүргээгүй байшоо. Ниитын адуу малда үбһэ, силос болон бусад тэжээл тон багаар бэлэдхэгдэһэн дээрэһээ жэлһээ жэлдэ мал олоор гарзада ороно, бага ашаг шэмэ үгэнэ. Колхоз бүхэн эдлүүриин газараар элбэг байбашье, тэрэнээ зүбөөр ашаглажа шаданагүй, хүдөө ажахын ургамалнуудай ургаса тон бирагүй байһаар. Тариалан дээрэ ургаса, шэмэ багатай овёс, зелёнко урдынхидаал нилээд ехэ һуури эзэлнэ. Тиин кукурузын, сахарай свёклын, хартаабхын ургаса дээшэлүүлхэ тушаа бүхы арга боломжонууд үшөөл хэрэглэгдэнэгүй. Тэрэ шалтагаанһаа болоно эдэ ургамалнуудһаа хаа хаанагүй баян ургаса абажа шадагданагүй.

Колхозуудай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ ажалай эмхидхэл гол һуури эзэлхэ ушартай. Үнгэрэгшэ жэлһээ эхилжэ колхозуудай бригада, фермэнүүд ажахын тоосоондо орожо эхилээ. Энэ шухала хэрэгые шадабаритайгаар бэелүүлһэн газарта яһала һайн амжалтанууд туйлагдана. Илангаяа ажахын тоосоондо орохон хонишодой олохон бригаданууд өөһэдынгөө хүсөөр үбһэ тэжээлээ бэлдэжэ, үбэлжэлгэеэ, түл абалгаяа хээзэ хээзээнэйхиһээ эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. Гэбэшье олон газарта ажахын тоосоо нэбтэрүүлгэдэ хайша хэрэгээр хандажа, тэрэнэй аша үрыень хаража шадаагүй.

Эдэ бүхы дутагдалнууд колхозуудта мүнөө болоно байгаа хамтын тоосоото ба тоосоото-һунгуулиин суглаанууд дээрэ бүхы талаһаа зүбшэн хэлсэгдэжэ, тэрэниие дары усадхаха хэмжээн хараалагдаха, артелиин хүтэлбэридэ эдэбхитэй бэрхэ хүнүүд, нэн түрүүн хүдөө ажахын мэргэжэлтэд дэбжүүлэгдэхэ зэргэтэй. Илангаяа ажахынгаа хүгжэлтын талаар гээгдэжэ ябаһан колхозуудта энэ асуудал эрид шангаар табигдаха ушартай.

Хамтын ажалые халирхайгаар хүтэлбэрилдэг, колхознингуудай шүүмжэлэлдэ заһардаггүй, худал хуурмаг мэдээ хүргөөд, нюдэ далдалха ябадал гаргадаг, шэнэ түрүү аргануудые нэбтэрүүлгэдэ, наукын туйлалтануудые хэрэглэлгэдэ һаад тойбо татадаг хүнүүд артелиин хүтэлбэриһөө холодуулагдаха болоно.

Тээсгэн Бичурын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд түрүүлэгшээр хүдэлжэ байһан нүхэр Митыповые хамтынгаа суглаан дээрэ тушаалһаань болюулаа. Юундэб гэхэдэ, колхозой правлени ажахыгаа ашаг олзотойгоор хүтэлбэрилхын орондо гүрэнһөө мүнгэ зээлеэр абаад лэ һуугаа. Тиигэжэ аяар 100 мянга гаран түхэриг гүрэндөө уритэшоо. Ажалай эмхидхэл, тэрэнэй түлөөһэнэй хойноһоо хиналта һулаар табиһанай уршагһаа колхознигуудай салин хүлһэ саг соонь үгэхэ аргагүй болоһон байгаа.

Зүгөөр тоосоото-һунгуулиин суглаануудые ямаршье бэлэдхэлгүйгөөр, яаралтайгаар, миил ёһо тэдын тула үнгэргэхэ баримтанууд үзэгдэнэ. Эгээл тиимэ суглаан һаяхан Мухаршэбэрэй Заганай колхоздо болоо. Тэрэ тоосоото-һунгуулиин суглаан үнгэрһэн жэлэй ажахын дүнгүүдые бүхы талаһаань һайса зүбшэн хэлсээгүй, колхозой правлениин хүтэлбэридэ бии байһан дутагдалнуудые, артелиин ажахын доторой арга боломжонуудые хүсэд элирүүлээгүй.

Колхозуудай тоосоото ба тоосоото-һунгуулиин суглаанууд — ажахын-политическэ шухала хэрэг мүн. Тиимэһээ энэ хэрэгые партиин райкомууд, колхозуудай партийна эхин организацинууд өөһэдынгөө гарта абажа, тэрэниие эмхитэйгээр, аша үрэтэйгөөр үнгэргэхэ уялгатай. Колхозой правлениин тоосоото элидхэл артелиин правлениин заседани дээрэ уридшалан харагдаха, хамтын ажахые шэнэ жэлдэ яажа хүгжөөхэ хэмжээ-ябуулганууд бодомжотойгоор тодорхойлогдохо болоно. Тиихэдээ ажахын һалбари бүхэндэ ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ, тариалангаа зүбөөр хубаарилжа, ургаса, шэмэ ехэтэй ургамалнуудые ехээр тарижа, баян ургаса абаха пропашной севооборотуудтай болохо асуудалнуудта гол анхарал табигдаха зэргэтэй. Мүн колхозуудай баян техникые зүбөөр ашаглаха, ажал ехэтэй хүдэлмэриие оньһожоруулжа, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, адуу малай ашаг шэмэ ехэдхэхэ тушаа шанга хөөрэлдөөн гараха ушартай.

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, ажахын жэлэй дүн зүбшэн хэлсэхэ тоосоото суглаануудые колхоз бүхэндэ эмхитэйгээр үнгэргэжэ, мэргэжэлтэй бэрхэ хүнүүдээ артелиин хүтэлбэридэ дэбжүүлэе. Тиигэбэл 1962 ондо ажахыгаа эрид хүгжөөхэ, гээгдэжэ ябаһан колхозуудые түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргаха гэһэн зорилго амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ түрүүшын алхам хэгдэхэ байна.

...БКОМДО, БУРЯДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

... оной январьда һү ехээр һаажа, гүрэндэ ...лдахын түлөө республикын аймагуудай ...доxи социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тухай

...нварь һарада һү ...жа, гүрэндэ ху... ...өө аймагуудай ...гэрһэн социалис ...нгүүдые хара... ...ПСС-эй обкомой ...й АССР-эй Ми... Совет иигэжэ ...

... январь һарада ... колхоз, совхо... ...алгые 1961 оной ...нхида орходоо ...эр дээшэлүүл... ...риһөө һү һаал... ...аммаар ехэ бол... ...э һү худалдал... ...й энэ үеынхидэ ...роцентээр нэмээ... аймагта (КПСС-... секретарь нүхэр ...адай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Таханов**, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгын талаар главна инспектор нүхэр **Ускеев**) Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг барюулха, 300 түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шан үгэхэ.

1962 оной январь һарада аймагайнгаа колхоз, совхозуудта һү һаалгые 1961 оной январь һарынхида орходоо 24,2 процентээр дээшэлүүлһэн, үнеэн бүриһөө һү һаалгые 5 килограммаар ехэ болгоһон, үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 8 процентээр ехэ һү гүрэндэ худалдаһан **Байкало-Кударын** аймагта (КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр **Макарова**, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Разуваев**, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгын талаар главна инспектор нүхэр **Андреев**) Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг барюулха, 200 түхэригэй хоёрдохи мүнгэн шан үгэхэ.

1962 оной январь һарада 1961 оной январь һарынхида орходоо бага һү һааһан Кяхтын, Мухаршэбэрэй, Сэлэнгын, Тарбагатайн, Хориин, Яруунын, Зэдын аймагуудай колхоз, совхозуудта һү һаалгын тон хангалтагүй байһыень тэмдэглэхэ.

...62 оной январьда хурьгадые абалгаар, ...үлгээр республикын аймагуудай хоорондохи социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тухай

...нварь һарада ...алгаар, түлжүүл... ...икын аймагуу... ... дэлгэрһэн со... ...сөөнэй дүнгүү... ...зөөд, КПСС-эй ...юро, Бурядай ...истрнүүдэй Со... ...ЭГТООБО:

... Министрнүү... КПСС-эй обко... ...гын Улаан туг, ...эгэдэхи мүнгэн ...аршэбэрэй ай... ...СС-эй райкомой ...эр **Цыбиков**, айм... түрүүлэгшэ нү... ...**ков**) үгэхэ. Тус аймаг зуун хонин бүриһөө 33 хурьга абажа түлжүүлһэн, нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо хонидой тоо толгойе 3 процентээр олошоруулһан байна.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг, 200 түхэриг хоёрдохи мүнгэн шан **Закаменай** аймагта (КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр **Тюменцев**, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Попов**) барюулха. Энэ аймаг зуун хонин бүриһөө 44 хурьга абажа түлжүүлээ.

Хурьгадые абажа түлжүүлхэ талаар **Ахын**, Кабанскын аймагуудай һайн амжалта туйлаһыень тэмдэглэхэ.

Хурьгадые абаха, түлжүүлхэ талаар КПСС-эй зарим райкомуудай, аймгүйсэдкомуудай хангалтагүй хүдэлмэриие КПСС-эй обкомой бюро, республикын Министрнүүдэй Совет тэмдэглэһэн байна. 100 хонин бүриһөө 4 хурьга абаһан Баргажанай аймаг, 16 хурьга абаһан Яруунын, Зэдын, 17 хурьга абаһан Сэлэнгын аймагууд тэмдэглэгдэбэ. Мүн абтаһан хурьгадай 4,7 процентые гарзада оруулһан Түнхэнэй, 1,5 процентые гарзалуулһан Тарбагатайн, Яруунын аймагууд шүүмжэлэгдэбэ.

һунгуулиин Бичурын округ

Талха тариянай үндэр баян ургаса туйлан абадаг Бичура, Мухаршэбэрэй тарияшад, ажалдаа шалгарһан малшад, хүдөөгэй түрүү интеллигентнэр хамтадаа 300 гаран хүн һунгуулиин 413-дахи округой түб болохо Бичура тосхондо сугларба. Мухаршэбэрэй «Заганский» колхозой гэшүүдэй, тэндэхи «Эрдэм» совхозой, мүн Бичурын сахарай заводой коллективүүдэй СССР-эй Верховно Соведэй депутадта дэбжүүлһэн кандидадуудые зүбшэн хэлсэхэ, этигэмжэтэ нюурнуудые һунгаха гэһэн иимэ асуудалнуудые тус зүблөөндэ хабаадагшад хаража үзэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадууд болгогдон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Алексей Николаевич Косыгин, «Заганский» колхозой агроном Юлия Ивановна Лютаева гэгшэд дэбжүүлэгдэһэн байгаа.

Энэ зүблөөн ехэ баяр баясхалангай оршон байдалда үнгэрбэ.

Энэ округһоо һунгагдахаар зүбшөөлөө үгэхыень нүхэд А. Н. Косыгин, Ю. И. Лютаева гэгшэдһээ гуйха гэһэн шиидхэбэри абтаа. 53 хүн этигэмжэтэ нюурнууд болгогдон һунгагдаа. **А. Бардонов.**

ҺУНГАЛТЫН УРДА ТЭЭХИ СУГЛААНУУДҺАА

1962 ОНОЙ мартын 18-да СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ҺУНГАЛТА

һунгуулиин Советскэ округ

Советскэ районой ажалшадай түлөөлэгшэд һунгалтын урда тээхи суглаанда сугларжа, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта һунгагшадай табиһан кандидадуудые зүбшэн хэлсэбэ.

Түрүүлэн үгэ хэлэһэн Бурядай эрдэм-шэнжэлэлгын комплексно институдай эрдэмтэ нүхэр Ким округой ажалшадай дэбжүүлһэн кандидат КПСС-эй ЦК-гэй секретарь М. А. Суслов тухай тогтобо. Партиин гайхамшагта ажал-ябуулагша Михаил Андреевичын ажалайнь габьяата замые тодо һонороор хэлэжэ үгөөд, энэ кандидат манай этигэл найдабари үнэн сэхээр харюулха, һунгалтын үдэр барандаа тэрэнэй түлөө дуугаа үгэебди гэжэ уряалба.

«Электромашина» заводой технолог нүхэр Смирнова, «Бурстрой» трестын түлөөлэгшэ нүхэр Ванчиков ба бусад нүхэр Сусловай кандидатурые нэгэн һаналтайгаар дэмжэхыень суглараагшадта хандабад.

Ленинэй ордента гүрэнэй оперо, балетэй театрын главна дирижер В. В. Маймескул иигэжэ хэлэбэ:

— Гүрэнэй эгээ дээдэ органдо хүн зондоо хүндэтэй болоһон, суурхаһан, һайн һайхан сэдьхэлтэй нүхэдөө совет арад һунгадаг гээшэ. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлхэ үедөө СССР-эй арадай артист, манай театрын дууша Лхасаран Линховоиной нэрые бидэнэр дурдаба гээшэбди.

Лхасаран Лодонович хэдышье залуу, ургажа ябаһан артист байбашье, өөрынгөө барагдашагүй оюун бэлигээрээ ганса республика, орон соогоо бэшэ, харин дэлхэй дээрэ суурхаһан хүн. Лхасаран Линховоин мэргэжэлээ, оюун бэлигээ улам хурсадхадаг, олониитын хэрэг ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаададаг, залуу үетэниие эрдэмдэ һургадаг хүн, хүндэтэйл, табьяатайл нүхэр гээд, удаа дараалан трибунада гаража үгэ хэлэһэн хүдөө ажахын институдай доцент нүхэр Богданов, Иволгын туршалгын-жэшээтэ ажахын хүдэлмэришэн нүхэр Тогочеев, багшанарай институдай доцент нүхэр Баранникова гэгшэд мэдүүлбэ.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха Советскэ һунгуулиин 411 округһоо депутадта кандидадуудаар нүхэд М. А. Суслов, Л. Л. Линховоин гэгшэдые дэбжүүлхэ гэһэн дурадхал үни удаан альга ташалган доро дэмжэгдэн абтана. һунгалтые эрхим амжалтаар угтаха, һайнаар үнгэргэхые уряалһан хандалга нэгэн дуугаар батал агдаад, һүүлээрнь этигэмжэтэ нюурнууд һунгагдаба.

Г. ЦЫРЕТОРОВ.

һунгуулиин Заиграйн округ

Арад зониие гэгээрүүлхэ хэрэгтэ үе наһаараа ажаллаһан урданай багша, Лесной һургуулиин директор Александр Алексеевич Бредис Заиграйн 416-дахи һунгуулиин окружной зүблөөе нээбэ. Аймагай совхоз, колхозуудаар, промышленна предприятинуудаар, албанай газар, эмхи зургаануудаар СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан суглаануудай дүн тухай партиин райкомой секретарь нүхэр Возжаев эндэ сугларһан түлөөлэгшэдтэ тобшо тэдысэ хөөрэжэ үгэбэ.

Политическэ дэбжэлтын оршон байдалда болоһон Онохойн модоной комбинадай, Шэнэ Бэрээнэй мехзаводой, партиин XXI съездын нэрэмжэтэ колхозой ажалшадай суглаануудта хабаадагшад СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведые һунгаха Заиграйн 416-дахи һунгуулиин округһоо һунгагдаха депутадта кандидадаар Бурядай совнархозой түрүүлэгшэ Александр Викторович Давыдовые дэбжүүлһэн байна. Тэрэ кандидатурые бусад коллективүүдэй суглаануудта хабаадагшад нэгэн дуугаар дэмжэһэн байна.

Зүблөөн дээрэ үгэ хэлэлгэн ехэл эдэбхитэйгээр үнгэрбэ. Хойно хойноһоо трибунада гараһан Шулуутайн леспромхозой доодо складуудай начальник нүхэр Казакин, «Гигант» колхозой гэшүүн Георгий Жерлов, Хандагатайн леспромхозой мастер Петраковский, Онохойн модоной комбинадай үйлэдбэриин 3-дахи участогай хүдэлмэришэн нүхэр Иржавский, Шэнэ Бэрээнэй мехзаводой слесарь Катергин, Заиграйн дунда һургуулиин багша нүхэр Амагаева, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түлөөлэгшэ пенсионер хүгшэн Мария Николаевна Самсонова гэгшэд өөһэдынгөө коллективүүдэй ажалшадай зүгһөө үгэ хэлэхэ зуураа, дэбжүүлэгдэһэн кандидатнай манай ехэ этигэл найдабариие гүйсэд бэелүүлжэ шадаха, республикын ажалшадта хүндэтэй болоһон, хүтэлбэрилхы дээдэ тушаалтай хүн мүн гэжэ тэмдэглэбэ. Тиигээд мартын 18-да нэгэн хүн шэнгээр һунгуулиин участогта ерэжэ, нүхэр Давыдовай түлөө, Коммунис партиин үнэн сэхэ хүбүүнэй түлөө дуугаа үгэхэ байһанаа мэдүүлбэ.

Үгэ хэлэһэн эдэ нүхэд һунгалтын хүндэлэлдэ коллективүүдэйнгээ абаһан уялганууд тухай, тэдэнэй хэр зэргээр бэелүүлжэ байһан тухай мүн элидхэбэ.

һүүлээрнь нүхэр **Давыдовые** депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол абаба, мүн округой һунгагшадта хандаһан хандалга гаргаба. 41 хүн этигэмжэтэ нюурнууд болон һунгагдаа.

Н. Кучумов.

һунгуулиин Яруунын округ

Нарһата тосхондохи «Радуга» гэжэ кинотеатр хүн зоноор дүүрэн. Үргэн Яруунын малшадай, механизаторнуудай болон загаһашадай дунда Баунтын, Хориин аймагуудһаа ерэһэн айлшад һууна. Эдэ бүгэдэ Яруунын 415-дахи округой һунгагшадай түлөөлэгшэд һунгуулиин урда тээхи суглаанда суглараад байһан ушартай.

Эндэ сугларагшадай эгээл аха заха, пенсионер үбгэн Георгий Алексеевич Гантимуров тус зүблөөе нээбэ. Баунтын аймагай этигэмжэтэн, Маловска ажаүйлэдбэриин участогай хүдэлмэришэн нүхэр Орехов трибунада гарана. Урдань ходо гээгдэжэ ябаһан энэ участок түрүү зэргэдэ гараһан, нёдондо ашагта малтамал малтаха түсэбөө 141 процент дүүргэһэн байгаа. Иигэжэ энэ коллективтэ СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ ехэ эрхэ олгогдоһон байгаа.

Тиигэжэ тэндэхи ажалшад КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, Украинын партиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. В. Подгорные, мүн республикын суута хонишон, үүсхэлшэ Цынгэ Буянтуевые кандидадуудаар дэбжүүлээ. Нүхэр Орехов предприятиингаа ажалшадай үмэнэһөө тэдэнэй табиһан кандидадуудые дэмжэхыень, окружной комиссиие бүридхэлдөө абахыень хүсэһэн байна.

Хориин аймагай Үдын совхозой хонишон Петр Борисов нүхэр Буянтуев тухай тогтожо хэлэбэ. Ажахын тоосоондо оролгые үүсхэһэн, Никита Сергеевич Хрущевто ехээр магтуулһан, һайн амжалта туйлажа байһан хүнэй түлөө дуугаа бүгэдөөрэн үгэхэбди гэжэ мэдүүлээ.

Хэжэнгын совхозой ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь Виктор Содномов, гүрэнэй банкын Хориин отделениин главна бухгалтер нүхэр Щеголева, Яруунын Иисэнгэ поселогой эрхэтэн Цырендоржи Сультимов, Яруунын совхозой главна инженер нүхэр Кречетов, КПСС-эй Яруунын райкомой секретарь нүхэр Жалсанов гэгшэд үгэ хэлэхэ зуураа, һунгуулиин Яруунын округой һунгагшад нүхэд Подгорный ба Буянтуев гэгшэдэй түлөө дуугаа нэгэн хүн шэнгеэр үгэхэ байһаниинь дамжаггүй гэжэ мэдүүлбэ.

Кандидадуудые зүбшэн хэлсэһэнэй һүүлээр тэдэниие бүридхэлдөө абаха, һунгуулха зүбшөөлөө үгэхыень тэдэниие гуйха тэһэн тогтоол баталан абтаба. Мартын 18-да болохо һунгалтые ажалай эрхим бэлэгээр угтаха, һунгалтын үдэр коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй хамтадаа табиһан кандидадуудай түлөө дуугаа нэгэн доро үгэхыень Хориин, Яруунын, Баунтын һунгагшадые уряалһан хандалга һайшаан абаба.

М. Яковлев.

Үдэшэндөө Ахын аймагай Культурын байшангай хажуугаар гараа һаа, «Агитпункт» гэжэ томо үзэгүүдээр бэшэгдэһэн гаршагай холоһоо улайран байхыень харахат. Тэндэ ороо һаатнай, хүн зон олон байха СССР-эй Верховно Соведэй болохоёо байгаа һунгалта тухай, партиин XXII съездын материалнуудаар ходо һонирхолтой элидхэл, лекцинүүд уншагдажа, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэжэ байдаг.

Клубай хүдэлмэрилэгшэд зураглан харуулха агитацяар шэмэглэн гоёохо талаар хүдөөгэй клуб, улаан булан, культбазануудта ехэ туһа хүргэжэ байдаг. Зураг дээрэ: клубай хүдэлмэрилэгшэ Р. Жамбалов (баруун гарһаа) «Улаан Аха» колхоздо эльгээхэ лозунг бэшэжэ байна. Саанань уншагшад газетэ, журналнуудай һонинуудтай танилсажа байнад.

Д. ДУГАРОВАЙ фото.

Паровозо-вагонно заводой вагон хабсаралгын цехын эрхим хүдэлмэришэдэй нэгэн комсомол басаган Феня Чулкова даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэдэг. Гадна тэрэ нийтын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Эдэбхитэй мэргэжэлтэ Феня Чулкова энэ жэлэй март hарада Москвада үнгэргэгдэхэ түмэр замай хүдэлмэришэдэй профсоюзай съездын делегадаар hунгагдаа. Зураг дээрэ: Ф. Чулкова.

В. МУЛЛЕРАЙ фото.

ЗУРАГЛАЛ

КОММУНИС СЭДЬХЭЛТЭНЭЙ НЭГЭН

(Совет мэргэжэлтын ажал)

МҮНХЭ ногоон модоор шэмэглэгдэhэн хада уулануудай хоорондохи соорхойнууд угалзатан толботоно. Энэмнай—сабшалан hайнтай, уhа булагуудаар олон, ой модоор элбэг Хүльхэсөөн нютаг. Эндэхи үбгэд, хүгшэдhөө асуугаа hаатнай, урдань ямар байhан аад, мүнөө ямар болоhон тухайдань түүхэлэн хөөрэхэ.

Гушаад оной үеэр хэдэн арбаад хотон айлнууд хамтаржа коммуна болоhоноо, хожомынь Чесанын эхинэйхидтэй нэгэдэжэ, артель эмхидхэhэн юм. Тэрэ гэhээр он жэлнүүд үнгэржэ, зоной ажал, байдалынь танихаар бэшэ болотороо хүгжөө. Мүнөө эндэ Чесанын совхозой 5-дахи фермын гурбадахи бригада байдаг.

Хүльхэсөөндэ эбэртэ бодо мал барихада таарамжатай гэжэ тоологдодог. Тиигээд hүhаалиин хоёр гүүртэ, хэдэн гүүртэ hубай малнууд жэл бүри үбэлжэдэг юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ энэ нютагай уhа, ногоон ба уларилда хонидойшье таараха байhаниинь элирээ.

Үрзанда болотор эндэхи гэр байрануудай сонхоор керосинай лампын hүлэмхихэн гэрэл үдэшэндөө аниб-ониб гэдэг байhан аад, харин мүнөө электрын алтан туяа яларшанхай.

Бүтүүhээ Бамбын адагай гүүртэ хүрэтэр арбаад километрын газарта электрын гэрэл абаашагдажа, хото городой түхэлтэй болоо.

Эндэ малшадай үхибүүдэй hурадаг эхин hургуули, магазин, медпункт, сепараторай пункт гэхэ мэтэ бии юм. Малшадай болбосон зохидоор амарха улаан булан, бага нээгдэнхэй. Улаан булангдань лекци, хөөрэлдөөн болохоhоо гадна, кино ходо харуулагдажа байдаг, нүүдэл библиотекэ үе үе ерэдэг. Почтальон Р. Баяндуев шэнэ газетэ, журналнууд болон бэшэгүүдые Загастайhаа үнжөөд лэ асарна.

Хульхэсөөндэ угаа ошоторoo мяхалиг үүлтэрэй томо мал үдхэхэ тусгаар фермэ тогтоохоор хэлсэдэг агша. Тиихэдэ үшөөл ехэ хүгжэлтэ, хубилалта болохо байха. Энэмнай дээрэ газар юм, сагайнгаа уларилаар Чесанын голhoo hураггүй ондоо. Чесана, Хэжэнгын талаар саhанай хайлажа дууhаад, тэргэдээ ороходонь, Хүльхэсөөндэ шаргаараа ябаhаар лэ байдаг. Энэ жэлдэ саhан бүришье ехээр оронхой.

Бамбын адаг, Федор майла, Бамбын баруун бэе, Бүтүү, Нарин горхон, Мухар горхон гэхэ мэтэ үбэлжөөнүүдые холбоhон шаргын сарья харгы зурылдана. Бишыхан хашабаа шаргада тарган аад, үндэр хээр мори хүллэhэн хүнтэй энэ харгыда уулзажашье болохот. Хара хүхэ сэмбэ хушалтатай, оодон пальто үмдэhэн, налагай янзын хүн тантай хөөрэлдэхэ зуураа гааhаа гаргаад, нохоомжотойгоор хүхэн байха. Энэ нүхэртэй хамта хашабаадань hуужа, малшадай байдаг газарнуудаар ябахада, шэлтэй, саарhатай юумэнүүдые шэрээд hаладаггүй, тэдэнээ дахаараа орёожо бөөмэйлдэг байба.

Зоотехник хүн аад, юун эмээ шэрэнэ гээшэб гэжэ hанаад: — Энэтнай юуб? — гэжэ асуубаб.

— Эмүүд, мал таридаг зүүнүүдшье бии,— гэбэ.

— Зоотехнигби гээ бэшэ hаалта?

— Ветеринарна фельдшершье нэрэтээ ябахада болохо гэжэ ноёд хэлээ hэн.

— Хэды жэлдэ ветеринар ябаа хүмта?

— Хорин табадахи жэлээ дүгшагдана гээшэ ха. Совхоз эмхидхэлгэнээр бригадын зоотехник болгожо баталаа hэн.

Ингэжэ дуугаралсаhаар ябатараа Федор майлада байратай hубай хонидые харадаг Ухинов Бадмадоржындо хүрэжэ ерэгдээ. Эндэ мүнөө түлгэ хонидые гурбан бүлэг болгожо илгаад, үдхэжэ байнхай. Нэгэл томо hүритэй болоhон тухайдаа мэдээсэхын хажуугаар, тэрэнээ саhанай хайлатар гамнаха, алмаха тушаа хөөрэнэ.

Бадмадоржо гэртээ ороод радиоприёмник табижа, Улан-Удэhээ саг хэлэхыень манда дуулгаба. Радиогойнь хорон (питани) хуушаржа, шэбэнэхэ тооной дуугардаг болошоhые баhал hануулна.

— Һаяар хэзээ баhа ябахабта? — гээд хонишон асууба.

— Хорёод гаранаар, hарынгаа мэдээ табихаhаа урид эрьежэ ябахаб даа,— гээд харюусана.

Тэндэhээ гараад, Бамбын баруун бэеын хонишодто ошоходонь:

— Һүү! Лыгдэн баабайхаанаhаа, hайн хүн hанаагаар гэhэндэл, орожо ерэбэ гээшэбта? Һайн гүт? hуугыт, дулаасыт, даараа гүт? — гэжэ байгаад гэрэй эзэн дээрэ дээрэhээнь hурасагаажархина.

— Хонидшай hайн даа. Бага сага түрэжэ эхилээ, хорёод хурьгатай болообди,— гээд хонишон Рыгден Цыбжитов ажал тухайгаа хөөрэнэ. — Энэ hүни нэгэ хонин гэрээ гаргаад, удаажань таhараадүй. Эхэ хурьган хоёр амиды хахасаад лэ байна. Ошожо хараха, үзэхэ болоо гээшэгтэ. Сэбэр hолоомон дээрэ хэбтүүлээд байнабди гэхэ зуураа, Лыгдэн баабай тээшэ найдангяар хараба...

— Нэгэ хабтагай гү, али фанер столбодо хадажа, тэрэнээ дундуурнь харагдамаар хоёр хубаагаад, нэгэ тээнь эмэ, нүгөөдэ тээнь эрэ хурьгадые тэмдэглэн, үдэр бүри абтаhан хурьгадаа бүридхэгты. Өөhэдтэтнай hонор байха. дежурлаhан хүнтнай тэмдэглүүлжэ,— гээд захина.

Тиигэhэнэй удаа ветфельдшер-зоотехник Бүтүүгэй гүүртэдэ ерэжэ, тэндэхи тугал, буруу болон үнеэдые нэгэ нэгээр адаглан харана.

«Малымнай харыт, аргалыт» гэхэдэнь,— зоотехнигэйнгээ үүргэ дүүргэжэ туха сүлөөмгүй. Ветфельдшертнай яагаа юм гэжэ тумархадаггүй, үбшэн, үлбэр малай дайралдабалнь үзөөд, аргалаад, мэдэхэ юумээ малшадта хэлэжэ, заажа үгөөд ябадаг хүн.

Энэмнай — Чесанын совхозой 5-дахи фермын зоотехник, ветфельдшер, мүн нютагтаа Лыгдэн баабай гэжэ алдаршаhан Цыдэндамба Маниевич Санжиев гээшэл даа. Нүхэр Санжиевай оролдолгын ашаар хэдэн зуун, мянган мал атар тобиroop түлжэжэ, хамтын hүрэгые арьбадхалсааб! Лаяма халуунhаа, шааяма хүйтэнhөө тунхарингүй, олоной туhада оролдожо, зоной хэрэгтэ зорижо ябадаг иимэл хүнүүдые коммунис сэдьхэлтэн гэхээр байна.

Ж. Бадмаев.

ШЭНЭ ҮҮСХЭЛДЭ—ҮРГЭН

Барилтые шэнэ, индустриальна аргаар эрхилхэ, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ гээшэ шухала удха шанартай. Манайшье республикада барилгын олохон түрүү бригаданууд ажалаа шэнэ аргаар эмхидхэнэ, тиигэжэ ажахын тоосоондо ороhон комплексно бригаданууд ажалдаа hайн үрэ дүн туйлана. Түргэнөөр, hайн шанартайгаар бариха, өөрынь үнэ сэнгыень химдаруулха хэрэгтэ эдэ бригаданууд ехэ үүргэтэй. «Бурстрой» трестын нүхэр С. И. Братчиковай бригада республика дотороо эгээл түрүүлэн ажахын тоосоондо орожо, ажал хүдэлмэреэ комплексно аргаар эмхидхэжэ эхилээ hэн. Урдань энэ бригада шулуу табигшадhаа эмхидхэгдэhэн аад, удангүй хэдэн мэргэжэл шудалжа, олон янзын хүдэлмэри хэдэг болобо. Тэдэнэр мүнөө хирпиисэ табижа, гэрэй хана бодхооно, мүн модошо дархашуулай ажалые дүүргэдэг, гэрэй палааха табижа, үүдэ, сонхо hуулгажа шададаг. Ингэжэ ажалаа эмхидхэдэг дээрэhээ өөhэдынгөө хүсөөр барилгаяа хэжэ, бэлэн болгогдоhон гэрнүүдые штукатурщигууд, малярнуудта тушаадаг. Барилгын ямаршье ажал өөhэдөө дүүргэдэг болоhонhoo али нэгэ шалтагаанаар зогсохо ушар огто үгы болоо. Ямар нэгэ материалай саг соонь асарагдаашьегүй hаань, тэдэнэр мипл байдаггүй, ондоо ажал дүүргэнэ.

Эдэ бүгэдын ашаар ажалай бүтээсые нилээд дээшэлүүлээ. Шэнэ, түрүү аргын үшөө нэгэ hайн талань юуб гэхэдэ, шэнэ барилгые эхинhээнь абаад дүүрэтэр бригадынхид өөhэдөө бэелүүлнэ. Тиихэдээ даалгагдаhан ажалдаа эзэн ёhoop хандажа, барилгые hайн шанартайгаар хэхые оролдоно.

Дүй дүршэлөө халан абалсана

Эрхим барилгашан нүхэр Братчиковай хүтэлбэрилдэг бригада үнгэрhэн жэлэй гурбан hарын туршада 40 байратай шэнэ гэр баряа. Һүүлээрнь үшөө нэгэ тиимэ гэр хоёр hара 10 хоног соо бодхоогоо юм. Зүгөөр нэгэ гэрыень барихадаа 40 мянган хирпиисэ алмаhан байха.

Эдэнэрэй жэшээгээр трестын 11 бригада ажалаа шэнэ аргаар эмхидхэдэг болоо. Ажахын тоосоондо ороhон бригадануудай дүй дүршэлые халан абалсахын, үргэнөөр дэлгэрүүлхын зорилгоор hаяхан тусхай үдэшэ үнгэргэгдөө. Барилгын 4-дэхи управлениин главна инженер нүхэр Галактионов түрүү аргын удха шанар тухай суглараршадта тодорхойгоор хөөрэжэ үгэбэ.

Хэhэн ажалайнгаа түлөө түлөөhэ абадаг нүхэр Островерховэй даадаг комплексно бригада түрүүшээр 16 модошо дархашуулhаа эмхидхэгдэhэн байгаа. Мүнөө тэрэ томодхогдожо, 31 хүнhөө бүридэнэ. Олонхидынь модошо дархашуул, мүн 6 шулуушад, пеэшэн, шэл табигшад бии. Управлениин инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зохёоhон калькуляци соо хараалагдаhан бүхы ажал дүүргэhэнэй hүүлээр бригадын гэшүүндэ түлөөhэн үгтэдэг. Тус бригада ажалай түрүү арга хэрэглэхэтээ хамта ажахын тоосоондо ороhон байна. Энээнэй ашаар барилгые hайн шанартайгаар, богони саг соо дүүргэдэг.

Коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ солодо хүртэhэн комплексно бригад… Кара Ахадов а… дүршэл тухай … ажалай түрүү а… нэй, хүндэ аж… руулhанай ашаа… даа табигдаhан … жалтатай hайн… болообди,—гэжэ … Ажалай бүтээсэ… шэлээ. Манай б… гэрhэн жэлэй т… соо дүүргэбэ. СС… ховно Соведэй h… рые ажалай бэл… тахын тула бриг… үдэр бүхэндэ 170-… дүүргэхэ гэжэ ш…

Барилга дээрэ… рүү арга, дүй д… рүүлхэ хэрэгтэ э… шээлнүүдэй тохё… тагдалнуудай үз… үгэ хэлэгшэд мүн… лээ. Барилгын 4-… ниин модошо дар… ажахын тоосоон… сно бригадын … Полторацкий бол… рилгын материал… гоо асаргаданагү… ческэ ямар ажал… хай техническэ… дотор заагданагү… жэлбэ.

Дүй дүршэлөө … саха үдэшэдэ х… барилгашад лени… үүсхэлые лэмжэ… ехэ анхарал ханд… байра эрхим ш… дутаглалнуудгүйг… паспортын ёhoop… да тушааха гэhэ… дой барилгашада… хаанагүй үргэнөө…

Зүгөөр манай … энэ үүсхэлыень … соо зүбшэн хэлсэ… дэмжэхэ гэжэ ш… хэрэг дээрэнь … Байрын гэрнүү… ямаршье дутагда… риха бүхы арга … Нүхэд Братчик… кальцевай, Кудел… никовай болон бү… ажахын тоосоон… бригадануудай … энэ арга боломж… hые элирүүлэн х…

Шэнэ үүсхэл, т… шэл үргэнөөр хэр… рилга hайн шана… гони болзорто дү… хо хэрэгтэ энэ … нүлөө үзүүлхэ … дамжаггүй.

А.

Ажалайнь эршэ шангадаhаар

Хандагатайн модошод дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абажа, СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтын үдэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаба. Тиигэжэ модо шэрэхэ, шпала хюрөөдэхэ январиингаа түсэб болзорhoонь хоёр үдэрөөр урид дүүргээд, даабариhаа гадуур 2600 кубометр модо шэрээ, 1900 шпала хюрөөдөө.

Модо бэлэдхэлэй Сангол, Горхон, Хара-Хүтэл гэжэ пунктнуудай хүдэлмэришэд, hайнаар ажаллана. Эндэ «СССР-эй ой модоной промышленностиин комплексно эрхим бригадын» нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Эгээ түрүүлэн энэ хүндэтэ нэрэ солодо хүртэлсэхэ мүрысөө үүсхэhэн Константин Бурдуковский ажалай эрхим жэшээ харуулна. Рама хэгшэ Владимир Кукарев 10250 шпала хюрөөдэхын орондо 10833-ые бэлэдхээ. Василий Постниковой даадаг модо илгагшадай бригада hарынгаа даабариие 118 процент хүргэбэ. Модо ашадаг автомашинын жолоошон Василий Никитин даабаряа 108,5 процент, тепловозой машинист Вячеслав Кожин 111,4 процент, крановщигууд Павел Калашников, Илья Матвеев, Федор Стрежнёв, модо шэрэдэг машинын жолоошон Иван Почкоенко болон бусад даабаряа холо үлүүлэн дүүргэнэ.

П. Савкин.

АЖАБАЙДАЛТАЙ НЯГТА ХОЛБООТОЙ

— Тугалнуудай байра хүйтэн, энээнhээ уламжалан доторөө үбдэнэ. Париата толгойн фермынхид тугалнуудтаа хулhаар дэбдихэр хэhэниинь дулааншье, зөөлэн. 4-дэхи фермын тугалнуудай байрада хулhаар дэбдихэр хэхэдэ яаха юм,— гэжэ набтаршаг бэетэй дунда наhанай эхэнэр колхозой парткомой секретарь Н-Ц. Раднаевта хандаба.

Энэмнай хүдөөгэй библиотекые даагша Сима Борисовна Цыренова байба. Тэрэ өөрынгөө тушаалда аргагүй харюусалгатайгаар хандахаhаа гадна түрэл колхозойнгоо ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Библиотекэдээ hуугаад лэ ерэhэн зондо ном үгөөд байдаггүй. Һанаагаа зобохо юумэ ехэл олон. Колхозой hүhаалиин фермын hаалишад, тугалшад, хонишод ехэ хүлеэдэг. Һаянай бүришье сүлөө забдагүй болонхой. Холын гүүртэ, отаранууцаар ябажа, бүгэдэнийтын hайндэр — СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ байна. Малшадта айлшалха зуураа тэдэнэй ажабайдал, ажал хүдэлмэритэйнь тон дүтөөр танилсажа, дутуу дундануудыень элирүүлнэ, шадаха мэдэхэ зэргээрээ туhалхые оролдоно.

Үнгэрөөшэ зун энэмнай гэрэй эзэн эхэнэрнүүдые нийтын хэрэгтэ хабаадуулха талаар ехэхэн эдэбхи гаргаа. Тиигэжэ олон эхэнэрнүүдэй хүсөөр 60 гектар огородой талмайhаа муу бэшэ ургаса хуряагдаа.

Нютагай коммунистнууд өөhэдынгөө зэргэдэ нэгэн дуугаар тэрэниие абаа hэн.

— Тэрэ үдэр минии ажабайдалда ехэхэн хубилалта асараа. Түрэл партиингаа гэшүүндэ кандидат болохо хуби заяатай байhандаа аргагүй золтойб. Коммунизм байгуулха агууехэ Программа бэелүүлхэ, тэрэнэй хараа шугамые ажалшадта гүнзэгыгөөр ойлгуулха минии нангин хэрэг болоно,— гэжэ нүхэр Цыренова ехэл омогтойгоор хөөрэнэ.

Библиотекэ соонь хододоо ариг сэбэр байдаг. Республикын түрүү малшадай болоод кукурузашадай туйлаhан амжалтануудай дүнгүүдые харуулhан стенд, уряа лозунгнууд зохидхоноор үлгөөтэй. Тиимэhээл уншагшадайнь тоо саг үргэлжэ олошорно, мүнөө 700 гара болонхой.

— Энэ жэлдэ манай колхозшугуудай урда ехэхэн зорилго табигданхай. Хонишоднай 100 эхэ хониндhoo 100 хурьга абажа январь, февраль hаранууцта нэгэшье толгой гарзалуулангүй 6000 толгой хурьга абаха, хонин бүриhөө 3,2 килограмм ноохо хайшалха зорилготой. Тэрээниие бэелүүлгэдэ миниишье хубита байлсаха ёhотой — гэжэ библиотекарь хөөрэнэ.

Гараха hарада Сэлэнгын совхозой суута hаалишан Александра Гуржаповае нютагаа урижа, «ямар аргаар ехэ hү hаагааб» гэhэн хөөрэлдөө үнгэргэхэнь.

Библиотекарь С. Б. Цыренова ажалшадые өөhэдын библиотекэтэй болгохые оролдоно. 1960 ондо ажалша зоной дунда олон ном hудар таргаажа, hайнаар хангаhанайнгаа түлөө «Известия» газетын 2-дохи шанда хүртэhэн юм.

В. Будажапов.

«Улаан-Оронго» колхоз.

Агитаторай тоосоон

Доодо-Иволга. Эндэ партийна эхин организациин суглаан боложо, агитаторнууд хэhэн хүдэлмэриингөө тоосоо хээ. Суглаан дээрэ тоосоhон агитаторнууд А. Д. Иванова, Д-Ж. Намсараева, Д. Р. Ринчинов, Х. Ж. Жамбалова, Я. Ц. Цыдыпова, Н. Ж. Жамбалов гэгшэд hүүлэй үедэ ямар хүдэлмэри ябуулhан тухайгаа суглаанда хабаадагшадта хөөрэжэ үгэбэ. Тэдэнэр даалгагдаhан участогуудтаа хэдэн дахин ошожо, hунгагшадай список табяа, совет hунгуулиин ёho гурим болон КПСС-эй XXII съездын материалнуудаар үсөөн бэшэ хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. Партийна суглаан тэдэнэй хүдэлмэридэ бии байгаа дутуу дундануудые элирүүлээд, hунгалтын урда тээ агитколлективэй хүдэлмэри эрид hайжаруулха тушаа тодорхой шиидхэбэри баталан абаа. Һунгагшадай дунда элидхэл, хөөрэлдөө үнгэргэхэhөө гадна, агитаторнууд өөhэдынгөө хүсөөр hонирхолтой зүжэг наада, концерт харуулжа байха уялгатай гэжэ тэрэ шиидхэбэри соонь бэшэгдэнхэй.

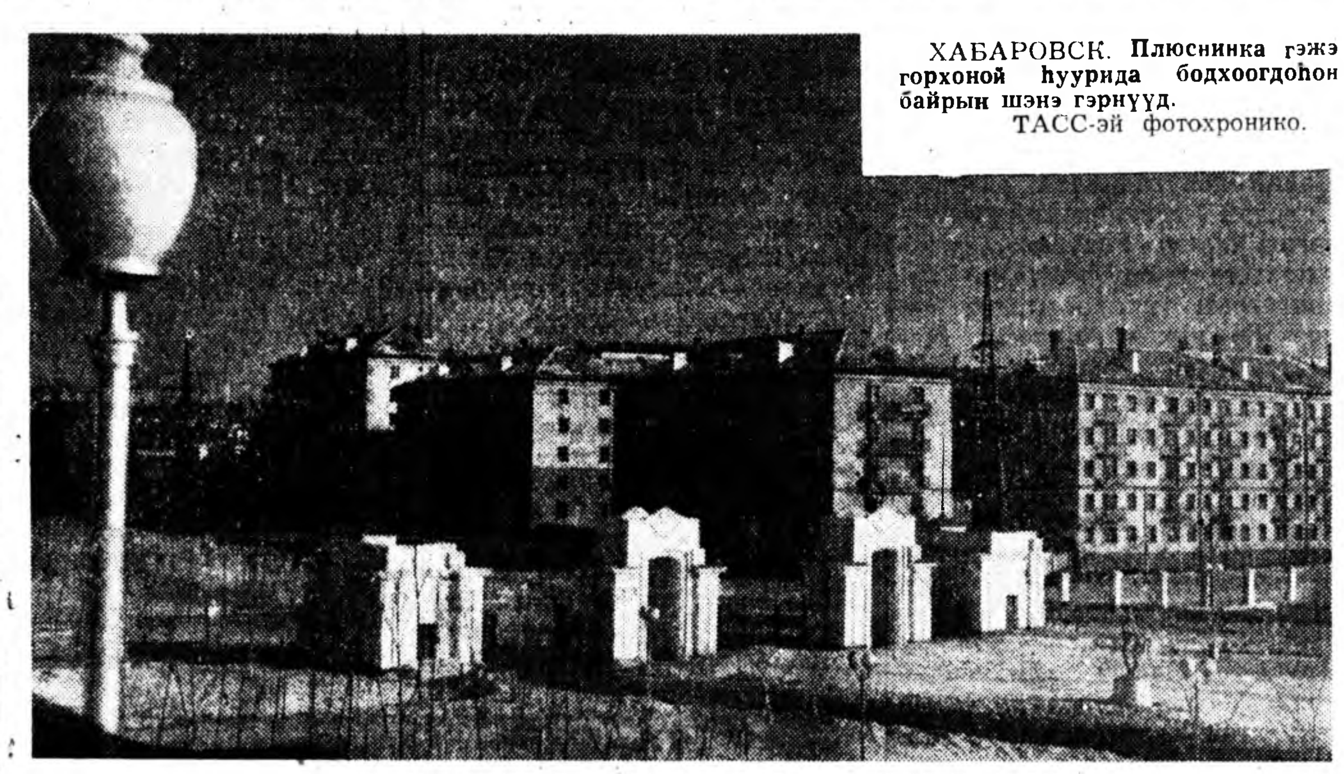
Ш. Бальжинимаев.

Советскэ район.

Зуудахяа табигдаб…

Гурбан жэлэй тэндэ—1959 оной намар бэлэй. Тэрэ үедэ Москвада болохо Бурядай искусство, литературын декадада бэлэдхэл эхилжэ, уран зохёолшод, артистнууд, композиторнуудай дунда ёhотойл шанга шалгалта эхилhэн байгаа. Эгээл энэ үедэ «Ангар гоохон дүүхэй» Намжил Балданогой гүүрhан дороhoo гаража, композиторнууд Л. Книппер, Б. Ямпилов гэгшэд уянгата хүгжэмөө зохёожо дүүргэhэн домогтой. Тэрэ гэhэнhээ хойшо «Ангар гоохон дүүхэй» оперо, баледэй театрын ендэр дээрэ харуулагда харуулагдаhаар hаяхан 100-дахяа табигдаба гээшэ. … до РС… артистка… хьянова, … бьяата … (Енисей) … АССР-эй … тистнүү… (Байкал) … лон бус… хабаадал…

. М…

ХАБАРОВСК. Плюснинка гэжэ горхоной hуурида бодхоогдоhон байрын шэнэ гэрнүүд.

ТАСС-эй фотохронико.

Түрэл орон доторнай

КОЛХОЗНИГУУДТА ПЕНСИ ТОГТООНО

МОГИЛЕВ. (ТАСС). Кличевскэ районой Тельманэй нэрэмжэтэ түрэл колхоздоо Яков Наумович Кавко гуша гаран жэл ажаллажа байнхай. Мүнөө Яков Наумович 60 гаража ябана. Артелиин правлени тэрээндэ пенси тогтоогоо.

Моришон байhан М. А. Аношко, тэрэнэй hамган Дарья Николаевна, мүн колхоздо үнинэй хүдэлhэн 112 гэшүүд пенси абадаг болобо.

Областиин 160 колхозууд гэхэ гү, али тэндэхи бүхы ажахынуудай гурбанайнь хоёр хуби пенсиин жасада ехэ мүнгэ зөөри гаргаhан байна. Энэ жэл хүдэлмэриин наhанhаа үнгэрhэн, ажал хэжэ шадахагүй 3 мянга гаран колхознигуудта пенси үгтэдэг болобо.

ДЭЛХЭЙ ДЭЭРЭХИ ТОМО РЕАКТОРНУУДАЙ НЭГЭН

ЗАПОРОЖЬЕ, февралиин 7. (ТАСС). Запорожиин трансформаторна заводто дэлхэй дээрэхи эгээ ехэ электрическэ реакторнуудай нэгэн бүтээгдэбэ. Куйбышевэй нэрэмжэтэ Москвагай электрозаводой мэргэжэлтэдэй, Запорожиин конструкторнуудай зохёоhон проектээр тэрэ реактор бүтээгдээ юм.

Орон дотор баригдажа байhан Волгоградска ГЭС—Донбасс гэдэг электрын элшэ хүсэ дамжуулха линидэ энэ шэнэ реактор хэрэглэгдэхэ байна.

ТҮРҮҮ АРГА ҺАЙШААГДАНА

КИЕВ, февралиин 7. (ТАСС). Тетневскэ сельпогой харьяата наймаалагшагүй магазинай ажалые хүдөөгэй хүн зон hайшаана. Үргэн уужам зал соо, тусхай табюурнууд дээрэ эд товар табигданхай. Тэрэ магазинда ороhон хүнэй хэрэгтэй юумээ суглуулан абахадань бэлэн, таарамжатай юм. Тиитээд үүдэнэй хажууда байдаг кассир абаhан юумэнүүдэйнь үнэ сэн тоололжо гаргана.

Энэ магазинда коммунис ажалай нэрэ зэргэ олоhон хүнүүд хүдэлдэг байна. Тиигээд тэдэнэр тарпан ажалай бригадада гү, али мал ажалай фермэдэ ошожо наймаалдаг. Наймаалагшагүйгөөр хүдэлдэг ларегуудта сагаан эдеэнэй, мяханай зүйлнүүдые эдэнэр абаашадаг юм. Мүн печени, сахар, консервэ, элдэб янзын унда тэдэ ларегуудта абаашагдадаг байна. Пенсионернүүд, мүн ажал хэжэ шадахаяа болиhон хүнүүдэй захилаар суббото бүхэндэ эд товарнуудые абаашажа үгэдэг заншалтай.

Украинын эд хэрэглэгшэдэй кооперациин худалдаа наймаанай бүхы предприятинуудай хахадтань хүдөөгэй хүн зоной эрилтэнүүдые хангаха иимэ шэнэ арга хэрэглэгдэнэ. Үнгэрhэн жэлдэ хоёр мянган магазинууд наймаалагшагүйгөөр хүдэлгэгдэдэг болоо. Гурба мянга гаран магазинууд тусхай табюурнууд дээрэ эд товараа дэлгэн байжа худалдадаг болоhон байна. Мүн хубсаhа эсхэхэ газар, хубсаhа оёхо ателье эмхидхээ hэн.

Мүнөө жэлдэ хүдөөгэй 4 мянга гаран магазинуудта хүн зоной эрилтэ хангаха түрүү аргануд хэрэглэгдэхэ. Хубсаhа, гутал, үхибүүдэй, спортивна, ажахын болон бусад эд товарнуудые худалдаха тусхай долоон зуугаад шэнэ предприятинууд нээгдэхэнь.

ЧАПАЕВАЙ ЯБАҺАН ГАЗАРТА

БУГУРУСЛАН. (ТАСС). Оренбургын талада Пилтчино hуурин нэмжынхэй. Тэрэ hууринай тэг дундань Василий Иванович Чапаевай хэды хоноhон гэр бии юм. Фурмановай зохёоhон «Чапаев» гэжэ мэдээжэ романай ёhoop, «Пилтчинэй дайн байлдаанай» hүүлээр, 1919 ондо Чапаев тэндэ тогтоhон байгаа.

Тэрэ гэрэйнь эзэн эхэнэр, 59 наhатай А. Н. Шевырева граждан дайнай суда гараhан баатарые мэдэхэ байба. Эжытээ сугтаа Василий Ивановичта эдеэнь бэлдэhэн, бани түлэhэн юм. Хүдөөгэй суглаанууд дээрэ Василий Иванович Чапаевай зориг бадаруулмаар үгэ хэлэдэгые түмэршэ дархан А. А. Морозик, агроном И. К. Быстров болон бусад наhатайшуул мартадаггүй.

— Хэрбээ мүнөө Василий Иванович ажаhуужа байгаа hаа, манай ажабайдалые хараад ямараар баярлаха hааб,—гэжэ тэдэнэр хэлэнэ.

Совет засагай жэлнүүдэй туршада Пилтчино гэдэг урданай hуурин шэнэдхэн хубилгагдаа. Хорин зургаа мянган гектар үрэжэлтэй hайн газартай «Пролеткульт» совхоз тэндэ оршодог. Энэ совхоз 1918 ондо бии болгогдоhон түүхэтэй. Энэ ажахы жэл бүхэндэ 30 мянган центнер ороохо таряа, 9 мянган центнер мяха, 17 мянган центнер хүрэтэр hү гүрэндэ худалдадаг.

Энэ hууриндa үргэн уужам үйлсэнүүд, hаруул hайхан гэрнүүд, дунда hургуули, клуб, библиотекэ, столово, больница, радиоузел, почта, телефоной станци, магазинууд, тэрэ тоодо номой магазин бодхоогдоhон байна. Электрын элшэ хүсэн үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоо. Хүдөөгэй бүхы эмхи зургаануудта, 150 гэр байрада байгаалиин газ хэрэглэгдэдэг. Энэ hууринай ажа… хэhэг газетэ, 400 … журналнуудые зах… юм.

Василий Иванов… ябаhан энэ hуурин … шэнжэтэй боложо …

Мүлилгын стано… тээдэг Московско… лектив 1962 оной… түсэбые болзорhoo… лан дүүргэхэ бүга… цналис мүрысөөнд… хой. Энэ оной дека… рэтэр тус заводой… лэгнэд түсэбөө дү… абаа. Тиигээд түс… хэдэн арбаад став… тээжэ гаргаха юм. … хабсаралгын учас… мунис ажалай удар… хабсаргагша Анат… лович Коренко у… байна.

ТАСС-эй фо…

ОБЛАСТЬ. Щекин-
...э комбинат — до-
...ехэ барилгануу-
Аммиак абаха тус-
...тэндэ һаяшаг ашаг-
...улагдаа. Мочевинэ
...гаргаха цехүүд энэ
...нгада оруулагдаха
... тэндэ түхеэрэлгэ-
...аргажа эхилэнхэй.
...мочевинэ үйлэдбэ-
...цехүүдэй нэгэндэ
...компрессор тодхог-

...ан жэл соо

...модоной комбина-
...лгын цехынхид
...эйнгээ даабарие
...ус цехын түрүү
... 5 жэл соо дүүр-
...го табинхай.
...ндэ хюрөөдэлгэ
...гшэд жэлэйнгээ
...2 һара урид дүүр-
...өө гадуур нэмэл-
...үгэдэг заншалтай.
...өөдэгшэд үнгэрэг-
...арада 1700 кубо-
... орондо 2252 ку-
...өдэһэн материал
...аа.
...лоһон һунгуулиин
... суглаан дээрэ
...ховно Соведэй
... кандидадуудые
...э амһарта бүтээл-
...гшэдэй болон нү-
... Ковалевой ком-
...лай бригадын-
... кварталайнгаа
...тын 18 хүрэтэр
... гэжэ мэдүүлбэд.

С. Тюлюкин.

ХОЁРДОХИ ЖЭЛЭЭ ҺУУХАГҮЙ

Коммунизм байгуулхын тула зоной материальна байдал һайжаруулха, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллахаһаа гадна, болбосон сэдьхэлтэй, мэргэжэл ехэтэй шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ болонобди. Энэ шухала хэрэгтэ манай һургуулинуудта илангаяа ехэ үүргэ үгтэнэ гээшэ. Манай Хориин аймагай багшанар XXII съездын материалтай танилсаад байхадаа, ажалаа эрид һайжаруулха, һаяын сагта дутуу дундаяа усадхаха гэһэн бодолтойгоор хүдэлжэ байна.

Январь һара соо болоһон суглаан дээрээ багшанар съездын тогтоол ба партиин шэнэ Программа бэелүүлхэ дэлгэрэнгы тогтоол абаһан байна. Съездын материалаар бүхы һургуулинуудта педсовет, партийна суглаан, методическа бүлгэмүүд үнгэргэгдэнхэй.

Манай ехэхэн дутуумнай юуб гэхэдэ, бүгэдэ ниитын һуралсалые хүсэд хангажа шадаагүй зандаал байнабди. Манай аймаг дотор һургуулиин наһанай 38 хүүгэд һургуулида ябанагүй. Хэрбээ урда жэлнүүдтэй сасуулбал, һурадаггүй үхибүүд гурба дахин үсөөрөө юм. Тиигэбэшье энэ байдал саашадаа тэсэшэгүй. Манай һургуулинууд ерэхэ һуралсалай жэлдэ энэ дутуугаа огтолон усадхахын һуури мүнөө бэлдэжэ байнад.

Ямар бэлэдхэл хэгдэнэ гээшэб? Бүхы һургуулинуудые интернадтай болгохомнай. Энэнэй түлөө Тээгдын, Үдын, Чесаны, Дунда-Худанай һургуулинуудаар 30—30, Хориин дунда һургуулида 50, Хэжэнгын дунда һургуулида 50 хүнэй байха интернадуудые шэнээр, һаяын сагта бэлдэхээр хараалагдана. Гадна бүхы интернадуудта хамтын эдеэн эмхидхэгдэнхэй.

Манай гүрэн материальна талаар хүүгэдтэ аргагүй ехэ туһаламжа үзүүлнэ гээшэ. Манай аймаг соо 102 хүүгэд гүрэнэй тэдхэмжээр эдеэлнэ, хубсална, 53 хүүгэд эдеэлээд һургуулида ябана. Гадна 200 тухай хүүгэд саг зуурын туһаламжа абаһан байна. Бүгэдэ ниитын һуралсалай хуулиие гүйсэд дүүргэхын тула хоёрдохи жэлээ нэгэ класста һууха гээшые усадхаха, һуралсалаа бүхы талаарнь һайжаруулха болонобди. Мүн манай аймаг дотор олохон һургуулинууд класстаа үхибүүдэй хоёрдохи жэлээ үлэлгые усадхаха ехэхэн ажал ябуулжа байдаг.

Жэшээлхэдэ Хориин, Хэжэнгын дунда, Наранай, Тээгдын найман жэлэй һургуулинуудай эхин классууд, Доодо Анаагай эхин һургуули хоёрдохи жэлээ үлэлгые энэ жэл соо усадхаха уялга абанхай. Тээгдын (директор Эрдынеев Э. Э.) найман жэлэй һургуули коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргын түлөө тэмсэжэ эхилэнхэй.

Энэ һургуули гансашье өөрынгөө һургуули соо һуралсалай байдалые саашань хүгжөөхын түлөө тэмсэнэ бэшэ, харин хүдөө залуушуулые һургахын тула ехэхэн оролдолго гаргана. Энэ жэлдэ Тээгдын һургуули үдэшын хоёр класс нээһэн юм. Тэрэнһээ гадна, үшөө 9 хүнһөө бүридэһэн хоёр класс һайн дүрааараа һургахабди гэжэ багшанар уялга абанхай. Тэрэ уялгаяа тэдэнэр һайнаар дүүргэжэ байна. Энэ хадаа коммунис шэнэ үүсхэлэй эхин гээшэ. Иимэ шэнэ замай эхин нёдондо Наранай найман жэлэй һургуулида гараһан, тэндэхи багшанар 9 хүниие һургаһан юм. Теэд энэ хэрэг аймагай газетэдэ тунхаглагдабашье, дэмжэгдэнгүй үлэшэһэниинь халаглахаар. Доодо-Анаагай эхин һургуулиин багшанар (даагшань Гомбоев Г. Б.) гансашье үхибүүнэй хоёрдохи жэлээ һуулгые усадхахын түлөө тэмсэхэ бэшэ, харин бүхы һургууляа коммунис шэнжэ түхэлтэй болгохын түлөө тэмсэхыемнай зүбшөөгыт гээд һаяхан гэгээрэлэй таһагта бэшэг бэшэһэн байха юм.

Һаяхан болоһон аймагай директорнүүдэй семинар дээрэ манай һургуулиин эрхилэгшэд хоёрдохи жэлээ һуулгатай эрид тэмсэжэ, энэ жэлдэ бата, гүнзэгы һуралсалай үндэһэ һуури табиха гэжэ хараалба. Тэрээнһээ гадна бүхы дунда ба хүсэд бэшэ дунда һургуулинууд тойроод байһан эхин һургуулинуудтаа гансашье инспекторскэ шалгалтаһаа гадуур методическа туһаламжа коммунис ёһоор үргэлжэ үзүүлжэ байха юм.

XXII съездын тогтоол, партиингаа шэнэ Программа бэелүүлхын тулада манай һургуулинууд, багшанар, тобшо богонёор хэлэбэл, иимэнүүд уялгануудые абаад байна гээшэ.

Коммунизм байгуулха залуу үетэниие үнэн зүбөөр хүмүүжүүлхын тула манай аймагай багшанар бүхы шадалаа гаргахань, һуралсалай шэнэ шэнэ арга боломжонуудые холодоо бэдэржэ байханъ дамжаггүй.

Б. Рыбдылов,
Хориин аймгүйсэдкомой гэгээрэлэй таһагые даагша.

...АЛТЫН ХАРГЫГААР

...ис ажа-
...рэ соло-
...лөө тэм-
... гаршаг
... цехын
...рагдадаг.
...э цех
...элгэнүүд
... зогсон-
...ндэмнай
... процес-
... оньһон
...гаар бии
...э агаар-
...онсервын
... нэгэшье
...аллажа
...һээ тус-
...нар хүй-
...ануудта
... мяха,
...нүүдые
...
...аг ху-
... СССР-эй
...эй һун-галтын үдэрэй хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсан, комбинадай бүхы цехүүдые хэрэгтэй хүйтэн агаараар таһалгаряагүйгөөр хангажа байха уялга абаба. Тэдэнэй дундаһаа Алексей Ефремович Смородниковой даадаг халаанайхид шалгарна.

—Энэ халаанай ажаллахада һанаагаа зоболтогүй,—гэжэ цехын начальник Ю. В. Шитиков хөөрэнэ. Тэдэнэр түхеэрэлгэнүүдээ нарин нягтаар ашаглажа, һайнаар ажалладаг.

Цехын халаан бүхэнэй хүдэлмэришэд оролдосотой һайнаар ажалладаг. Мүрысэгшэдэй түрүү зэргэдэ ябалсаһан тус цехынхид нёдондо жэл 110 мянган киловатт-час электроэнерги алмажа шадаа.

Тэдэнэй дундаһаа Галина Варфоломеева оролдосотой ажалаараа шалгардаг. ФЗО дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр эндэ ажаллахаяа ерэһэн залуу басатан богонихон саг соо мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдэй нэгэн болојо, компрессорнэ түхеэрэлтын машинистаар ажаллана.

Ажалай шэнэ арга, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ талаар эндэ ехэ юумэ хэгдэнэ. Нёдондо слесарьнүүд Дрюпин, Перфильев, Цибрия, мүн бусад хүнүүдэй уралан нарижуулгын дурадхалаар 2000 шахуу түхэригэй арьбалалта хэгдээ һэн.

Г. Харченко.

Германиин Демократическа Республикын аюулгүй байдалые сахин хамгаалха

ГДР-эй МИД-эй түлөөлэгшын мэдүүлгэ

БЕРЛИН, февралиин 8. (ТАСС). Өөрынгөө ниислэлые хамгаалхын тулада ГДР-эй хэмжээнүүдые абаха эрхые буруушаажа Баруун Германиин правительствын хэһэн мэдүүлгые бодол болгоомжогүй гэжэ ГДР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ нэрлэнэ. Город дотор сахигдаха ёһотой дүрбэн гүрэнэй тодорхойлһон гурим ямаршье үндэһэ баримтагүй болоо. Юуб гэхэдэ, «Берлиндэ сахигдаха ёһотой дүрбэн гүрэнэй урдань тогтооһон гуримые баруун гүрэнүүд үгы хэһэн байна».

Берлин тушаа дүрбэн гүрэнэй тогтооһон хуули ёһон бии юм гэһэн хэбэртэйгээр баруун гүрэнүүдһээ Баруун Берлиндэ байдаг эзэмдэлгын сэрэгүүдые командалагшад һаяхан дурдаһан байгаа гээд АДН агентство заана. Энээнтэй дашарамдуулан, МИД-эй түлөөлэгшэ иигэжэ мэдүүлээ: «Бонной правительство, мүн Баруун Берлиндэхи эзэмдэлгын сэрэгүүдэй генералнууд ехэ мартамхай байна. Ялтын болон Потсдамай хэлсээнүүдые сахингүйгөөр Баруун Германида, Баруун Берлинэй милитаризм болон үһөө мэеэгээ абаха эрмэлзэлгые һэргээһэнээ мартуулхые баадхаха гэжэ тэдэнэр оролдоно. Эдэ хэлсээнүүдые сахихагүй гэһэн политика бэелүүлэн, Баруун Германие НАТО-до хабаадуулжа, Баруун Берлиние НАТО-гэй политика бэелүүлдэг газар болгожо, баруун гүрэнүүд Берлиндэ сахигдахаар дүрбэн гүрэнэй урда тээнь тогтооһон гуримай бүхы үндэһэ һууриие усадхаһан байна. Баруунай гурбан гүрэн Баруун Берлиние эзэмдэхэ гурим өөһэдөө тогтоожо, дээрэ дурсагдаһан арсашагүй баримтые батадхажа үгэһэн байна».

Тиихэдэ Германиин Демократическа Республикада Ялтын болон Потсдамай хэлсээнүүд наринаар сахигдадаг юм гээд ГДР-эй МИД-эй түлөөлэгшэ онсолон тэмдэглэнэ. Германиин Демократическа Республика хадаа Ялтын болон Потсдамай шиидхэбэринүүдэй ёһоор, Баруун Германиин эзэрхэг түримхэй, үһөө мэеэгээ абаха гэһэн политикаһаа өөрынгөө амгалан ёһоной социалис байгуулалтые хамгаалха эрхэтэй, мүн уялгатайшье байна. ГДР-эй ниислэлэй — демократическа Берлинэй аюулгүй байдалые хамгаалха гээшэ энэ хэрэгтэ хамааралсаха байһаниинь сохомтой. Энээнтэй дашарамдуулан, Баруун Германиин милитаризмын болон НАТО-гэй эзэрхэлгые Баруун Берлиндэ дэлгэрүүлхэ гээшэ уласхоорондын хуули ёһондо, Германиин амгалан ёһоор шууд хүгжэлгые хангаха зэргэтэй дүрбэн гүрэнэй хэлсээндэ огто тааралдахагүй байна гэжэ эли тодоор мэдүүлхэ шухала болоно.

Советскэ журналистнууд Бразилида айншална

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО, февралиин 9. (ТАСС). «Известия» газетын главна редактор А. И. Аджубей түрүүтэй советскэ журналистнуудай делегаци Бразилиин премьер-министр Танкредо Невес гэгшэтэй үсэгэлдэр уулзаа. Гадаадын хэрэгүүдэй министр Сантьяго Дантас гэгшэ обед хэжэ делегациие хүндэлөө.

Советскэ журналистнууд национальна конгрессэй байшанда үсэгэлдэр орожо, депутадуудай палатын түрүүлэгшэ Мадзиллитэй, сенаторнууд болон депутадуудтай уулзаа, тэрэшэлэн Бразилиа городой мэр Камара гэгшэдэ орожо уулзаа.

Бэеэ даанхай байдалтай болоһониие тэмдэглэжэ, Танганьикын ниислэл Дар-эс-Салам хотодо бодхоогдоһон хүшөө.
ТАСС-эй фотохронико.

Гол „гэршэнэрынь" тагнан мүрдэгшэдэй агентнүүд байшоо

КАРЛСРУЭ, февралиин 8. ТАСС-эй корреспондент Ю. Борисов иигэжэ дамжуулна: СССР-һээ ФРГ-дэ байдаг худалдаа наймаанай түлөөлэлгын зургаанай хүдэлмэрилэгшэ инженер В. А. Припольцев гэгшые Баруун Германиин засагаархид сүүдлэбэбди гэжэ аашалалдана. Теэд энэ сүүд, тэрэниие эмхидхэгшэдтэ ехэ уршагтай ябадал боложо байна. Ушарынь хадаа гол «гэршэнэрынь» «Конституциие хамгаалха зургаан» гэжэ нэрлэгдэдэг Баруун Германиин тагнан мүрдэлгын зургаанай агентнүүд байшоо. Имагтал энэ зургаанай хүлһэнэй агентнүүдэй болон хорото ааша гаргагшадай «хэлэһэн үгэнүүдтэ» үндэһэлэгдэн совет эрхэтэндэ эсэргүү гэмнэлгэ хэгдэһэн байна.

«Гэршэ» Хекман гэгшые мүрдэхэдэ, баруунай тагнуулай албанай нэгэ зургаантай холбоотой байһанаа тэрэ мэдэрээ. Хекманэй өөрынь хэлэһэнэй ёһоор, тэрэ 1952 онһоо 1958 он хүрэтэр Баруун Германидахи Америкын засагаархидта алба хэдэг байгаа. «Конституциие хамгаалха зургаантай» холбоо байгуулхынгаа урда тээ ямар нэгэн албанай нюуса зургаантай холбоотой байгаа һэн гүт гэжэ үмөөрэгшын асуухада гэршэ иигэжэ хэлээ. Тус асуудалда «харюу үгэхэ зүбшөөлгүйб». Удаань НАТО-до ородог оронуудай нэгэнэй албанай нюуса зургаантай холбоотой байгаа һэм гэжэ мэдэрээ. Хекманэй һамган «гэршэ» боложо асуугдахадаа, Баруун Германидахи Америкын албанай зургаантай урдань холбоотой байгаа һэм гэжэ мэдэрһэн байна.

Нүгөөдэ гол «гэршэ» Фридрих Янде гэгшэ «Конституциие хамгаалха зургаанай» агент байшоо. Энэ зургаантай холбоо барисаатай хүм гэжэ тэрэ сүүд дээрэ мэдүүлһэн байна.

«Бодото баримтанууд» гэжэ нэрлээд, гэмнэгшэдэй дамжуулһан зүйлнүүдые сүүдэй үнэнтэ дээрэ тоолохо гэһэн һэдэлгэдэ В. А. Припольцев шанга харюу үгэһэн байха юм. «Бодото баримтанууд» гэжэ нэрлэгдэһэн зүйлнүүд худал гэжэ би урда тээнь хэлээ һэм, мүнөөшье хэлэхэ байнаб гээд тэрэ мэдүүлээ. Уласхоорондын хэлсээнүүдэй ёһоор ФРГ-гэй засагаархидай бэедээ даажа абаһан уялгануудаа сахингүйгөөр хорото ааша гаргагшадай хэлэһэн үгэнүүдтэ үндэһэлэн энэ сүүд гэдэгэй үнэргэгдэжэ байһан туладанъ мүрдэлгэдэ хабаадалсахаһаа би арсанаб гэжэ Припольцев хэлээ.

Ганновертэ байдаг «гэршэ» Фрикке гэгшэ «Конституциие хамгаалха зургаантай» мүн лэ холбоотой байшоо. Гэмнэгшэдэй һүүлшын гэршэ Кердер «аюулгүй байдалые сахиха бүлэг» гэдэгэй хүдэлмэрилэгшэ байба.

Гэмнэгшэдэй түлөөлэгшэ сүүд дээрэ түлюурханаар үгэ хэлэһэн байна. «Гэршэнэрэй», тайлбарилан хэлэбэл, Баруун Германиин тагнан мүрдэлгын зургаанай агентнүүдэй хэлэһэн үндэһэ баримтагүй үгэнүүдые тэрэ урдаа бариһан байна. Гэмнэгшэдтэ туһа боложо үгэхөөр нэгэшье тодорхой мэдээе тэрэ дурдажа шадаагүй. ГДР-тэхи советскэ худалдаа наймаанай түлөөлэлгын зургаанай хүдэлмэрилэгшэ «тагнуул» хээ, «хуули бусын» ябадал гаргаа гээд гэмнэгшэд ямаршье баримтагүйгөөр шаашаһан байна. В. А. Припольцевые 4 жэлдэ түрмэдэ хааха гэһэн шиидхэбэри сүүдэй гаргаха тухай тэрэ эрилтэ хэһэн байна.

Франциин Компартиин ЦК-гэй пленум зарлагдахань

ПАРИЖ, февралиин 9. (ТАСС). Парижай хүдэлмэришэдэй ажаһуудаг Шуази-ле-Руада Франциин Коммунистическэ партиин ЦК-гэй пленум февралиин 10, 11-дэ үнгэргэгдэхэнь. «Фашизмда эсэргүү тэмсэл, Нэгэдэмэл фронтын шухала асуудалнууд тухай» тэндэ зүбшэн хэлсэгдэхэ юм.

Чехословакиин Коммунистическэ партиин ЦК-гэй пленум

ПРАГА, февралиин 8. (ТАСС). ЧТК агентствын мэдээсэһээр, Чехословакиин Коммунистическэ партиин ЦК-гэй пленум февралиин 6—7-до болобо. Хүдөө ажахын 1962 оной зорилгонууд гэһэн элидхэлые Иржи Гендрих пленум дээрэ хэбэ.

1962 ондо арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай Отакар Шимунек элидхэбэ.

Рудольф Барак гэгшын партида харша, хуули буса ажал-ябуулга тухай асуудал Центральна Комитет зүбшэн хэлсэһэн байна. КПЧ-гэй ЦК-гэй политбюрогой мэдээсэлые Антонин Новотный хэбэ.

Элидхэлнүүдээр үгэ хэлэлгын дүүрэһэнэй һүүлээр эмхидхэлэй зарим асуудалнуудаар шиидхэбэринүүд нэгэн дуутаар баталагдаба. Мүн хүдөө ажахын зорилгонууд тухай тусхай шиидхэбэринүүд баталан абтаһан байха юм. КПСС-эй XXII съездын, КПЧ-гэй ЦК-гэй ноябриин пленумэй дүнгүүдээр политическэ компани ябуулһан тухай КПЧ-гэй ЦК-гэй мэдээсэл һайшаагдаа. КПЧ-гэй XII съездын хүндэлэлдэ социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ асуудалаар КПЧ-гэй ЦК-гэй, профсоюзуудай Центральна Соведэй ЧССР-эй бүхы ажалшадта хандаһан хандалга мүн лэ тэндэ һайшаагдаһан байна.

1962 оной февралиин 8-да районуудта партийна эдэбхитэдэй суглаанууд болобо. КПЧ-гэй ЦК-гэй гэшүүд, гэшүүндэ кандидадууд КПЧ-гэй ЦК-гэй пленум тушаа суглаанда мэдээсэл хэбэ.

Р. Барагай хэрэг тухай мэдээсэл

ПРАГА, февралиин 8. (ТАСС). ЧТК агентство иигэжэ мэдээсэнэ:

Рудольф Барак гэгшые ЦК-гэй политбюроһоо, КПЧ-гэй ЦК-һаа гаргаха, гүрэнэй, ниитын бүхы тушаалнуудһаань тэрэниие болюулха, партиһаа гаргажа, сүүдтэ үгэхэ шиидхэбэри Чехословакиин Коммунистическэ партиин ЦК абаһан байна. Дотоодын хэрэгүүдэй министрын эрхэ түлөөлэлгые тэрэ хазагайруулһан, түрэнэй мүнгэ зөөри хуули бусаар хэрэглэһэн, мүн социалис хуули ёһоной гуримуудые эбдэһэн байна бшуу.

Рудольф Барак гэгшын депутат байһан дээрэһээ тэрэнэй ойроо хүртэшэгүй байха эрхые хаһаха шиидхэбэри Национальна суглаанай президиум абаба. Тиигээд тэрэнэй хэрэгые сүүдтэ хаража үзэхэ гээд Национальна суглаанай президиум зүбшөөбэ.

Урмагүй айншалга

ТОКИО, февралиин 8. (ТАСС). США-гэй президентын аха юстициин министр Роберт Кеннедиин Японда һаяхан айншалга урмагүйгөөр үнгэрһэн байна. Америкын министрын үгэ хэлэхые шагнахаһаа ниислэлэй Васеда университедэй студентнүүд арсаһан байгаа. Удаань ороной соёл культурын түб бологшо Киото городой студентнүүд Роберт Кеннедитэй уулзахаһаа мүн лэ арсаһан байна.

США-гэй империалистическэ политикые бэелүүлхэ, Алас Дурна зүгтэ СЕАТО гэжэ сэрэгэй бүлэглэл байгуулха зорилгоор Японда ерэһэн США-гэй Юстициин министртэй сэхээр хөөрэлдэлгэдэ хабаадалсахые хүсэнэгүйбди гэжэ тэдэнэр үсэгэлдэр мэдүүлээ. Р. Кеннедиин тогтоһон байрын үмэнэ Киото городой залуушуулай организациин түлөөлэгшэд үсэгэлдэр үдэшэ демонстраци хээ. «Янканууд гэртээ тонилогты», «Окинавые бидэндэ бусаажа үгэгты», «Америкын компартиие хашаха хабшахаяа болигты» гэһэн бэшэгүүдтэй плакадуудые демонстрацида хабаадагшад барижа ябаа. Кансаин райондо айншалха үедэнь Японой компартиин болон профсоюзуудай нютагай организацинуудай, бусад демократическа организацинуудай түлөөлэгшэд Р. Кеннедидэ мүн лэ иимэ эрилтэ хэһэн байна.

...А ТУХАЙ
...ЛДӨӨН

Һунгагшадай список

...дотор дээдэ за-
... һунгалга хадаа
...он политическэ
... дэбжэлтын ор-
... үнгэрдэг юм.
...на совет арадай
...лтай байһанай,
...нистическэ пар-
...ргүй ехэ инаг
...мунизмын агуу-
... үнэн шүтэн-
... үшөө нэгэ то-
...нь юуб гэхэдэ,
... һунгалтада тон
... бүлта нэгэн
... хабаадалсадаг
...лхэдэ, һүүлшын
...оноймнай бүхы
...97 процент ха-
... тэдэнэй 99,57
...ад түмэнэйнгөө
...элэгшэдэй түлөө
...
...э үедэ, ком-
... далайсатайгаар
... үедэ дээдэ засаг
...д һунгахамнай.
...бэлэдхэхэ, үнгэр-
... түлэб эмхидхэ-
...үдэлмэри, ямар
...лга бэелүүлэгдэ-
...эн түрүүн һун-
... список тодорхой
...ридхэн табилга
...тал энээнэй үн-
...ар лэ эрхэтэн бү-
...лиин бюллетень-
...а, һунгаха байна
... иимэһээ һунгаг-
... тон зүбөөр, нарин нягтаар, хараалагдаһан бүхы дүримүүдые сахижа хэхэ эрилтэ табигдана. Энээндэ хабаадаһан хүн бүхэн, түрүүшын ээлжээндэ һунгуулиин участок бүхэн ехэ харюусалгатай.

Энэ хэрэг ямар гуримтай, хайшан гээд хэгдэдэг, бэелүүлэгдэдэг гээшэб? Тобшохоноор харюусажа, тайлбарилжа үгэе. Һунгагшадай список городуудта—горсоведэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр, районно хубаарилгамжатай городуудта—районно Соведүүдэй гүйсэдкомуудаар, хүдөө нютагта—сельскэ, сомоной, поселогой Соведүүдэй гүйсэдкомуудаар табигдадаг гээшэ.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгуулиин Дүримэй (12 статья) ёһоор хуулиин наһанда хүрэһэн гэхэ гү, али 18 наһа гүйсэһэн совет эрхэтэн бүхэн ажаһуудаг газартаа һунгуулиин списогтэ заабол оруулагдаха ёһотой. Тодорхойлон хэлэбэл, һунгалтын үедэ 18 наһа гүйсэһэн (1944 ондо түрэһэн, һунгалтада түрүүшынхеэ хабаадаха байһан) залуу нүхэрэй жэл, һара, түрэһэн үдэрынь мүн лэ списогтэ тоб байса бэшэгдэһэн, оруулагдаһан байха зэргэтэй. Хэрбээ тэрэнэй түрэһэн һара, үдэрэйнь өөрынь үнэмшэлгэ дээрэ заагдаагүй байгаа һаань, һунгалта болохо жэлэй январиин 1-дэ түрэһэн гэжэ тоологдохо. Бэшэ ушарта 18 наһанһаа дээшэ хүнүүдэй гансал нэрэ, обог, түрэһэн ониинь бэшэгдэдэг.

Конституциин гол үндэһэн статьянуудтай зохилдуулан, хуулишалан тогтоогдоһоной ёһоор һунгуулиин списогтэ ямар нэгэн эрхэтэн дабхар бэшэгдэжэ огто болохогүй бшуу. Тэрэшэлэн һунгалтада хабаадажа шадахагүй байһан дутуу ухаатай хүн (үбшэнэй шалтагаанаар) мүн лэ эрхэеэ хаһагдадаг.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй баталһанай ёһоор һунгагшадай список участок бүхэндэ нарин нягтаар, бүхы дүрим сахилгатайгаар хэгдэһэн байха зэргэтэй. Тиигээд ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэ, секретариин гар, тамга табилгатайгаар баталагдадаг.

Һунгалтын болохоһоо урид 30 хоног урда тээ (февралиин 16-да) ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет һунгагшадай списогые бүгэдын анхаралда, эли тодо газарта үлгэхэ, нэаха уялгатай. Тиһэн хойноңь эрхэтэн бүхэн өөһэдынгөө нэрэ, обог, түрэһэн һара, үдэрөө шалгаха, мүн хубилалта болоһон газарнуудтань ерэһэн, ошоһоной тодорхой тэмдэг хүүлхэ ёһотой. Эдэ бүгэдые илангаяа габшагай түргөөр, соморхоноор шиидхэхын тулада республикымнай городууд — Улан-Удэ, Гусиноозерск, Закаменскда саашаа гарагшадта «дуугаа үгэхэ үнэмшэлгые» тэндэхи городской, районно Соведэй гүйсэдкомууд, мүн һунгуулиин участогуудай тусхай түлөөлэгшэд үгэхэ байна.

Мүнөө үедэ ямар эрилтэ табигданаб гэхэдэ, нютагуудтахи Соведүүд тон түрүүн список табилгада гол анхаралаа хандуулжа, энэ хэрэг эмхитэй һайнаар, гуримтайгаар бүтээхэ, шиидхэхэ ёһотой. Дурдан хэлэхэ болоо һаа, нёдондо, нютагай Соведүүдые һунгаха үедэ Кабанскын, Баргажанай аймагуудта һунгалтын эхилтэр зарим эрхэтэдынь угаа ядахадаа списогтэшье оруулагдаагүй байгаа һэн. Иимэ алдуунуудые дабтажа огто болохогүй. Ушар иимэһээ нютагай Соведүүд энэ хэрэгтэ илангаяа эрилтэ ехэтэйгээр хандажа, саг үргэлжын хиналта доро абаха зэргэтэй.

Һунгалтада бүгэдөөрэн хабаадажа, совет хууляар олгогдоһон хүндэтэ арюун эрхэеэ эдлэхэ гээшэ гүрэн түрын ехэ удха шанартай хэрэг мүн. Тиигэжэ советскэ демократиин үшөө нэгэ толотомо, шэнэ илалта түйлаха байһамнай лабтай.

П. Щербаков.

Италиин комсомолой XVII съезд тухай

РИМ, февралиин 9. (ТАСС). Италиин залуушуулай коммунистическэ федерациин Центральна Комитет энэ оной май парада федерациин ээлжээтэ национальна XVII съезд зарлаха гэжэ шиидэбэ.

Аргентина Кубатай дипломатическа харилсаануудаа болюулба

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 9. (ТАСС). Аргентина хадаа Кубын правительствотай харилсаануудаа болюулба гэжэ Аргентинын гадаадын хэрэгүүдэй министр Мигуэль Анхель Каркано соносхоо.

48 часай турша соо орон доторһоо Кубын дипломадуудай гаража ошохыень дурадхагдаа гээд Каркано мэдүүлбэ.

Кубатай дипломатическа харилсаануудаа болюулха эрилтэ бүлэг генералнууд Аргентинын Президентдэ табиһан юм. Иимэ ушар Пунта-дель-Эстедэ болоһон зүблөөнэй һүүлээр тэндэ тохёолдоһон байна.

США-да атомна зэбсэг туршагдаба

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 9. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын Вашингтонһоо мэдээсэһэнэй ёһоор. Невада штадай туршалгын полигондо газар доро ядерна туршалга хэгдэбэ гээд атомна энерги хэрэглэхэ талаар США-гэй комисси мэдээсэбэ. Энэ мүнөөнэйнь 12-дохи туршалга юм.

ШЭНЭ ҺОНИН ҺҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛ

1263 УНШАГШАД

Шэнэ Заган нютагайхид хүдөөгэйнгөө библиотекэтэй халуун хани барисаатай юм. Элдэб асуудалаар hонирхоошод эндээ ерэжэ ном hудар абадаг, газетэ, журналнуудые уншадаг.

—Манай библиотекэ яhала баян даа. Ямаршье ном уншаха гэhэн haa, эндэhээ олохо абахат,—гэжэ тэндэ байhан тракторист Михаил Филиппов омогорхоно.

Мүнөө тус библиотекэ 1263 уншагшатай. Колхозой гэшүүн Е. Ф. Матвеева, сад ургуулагша И. Г. Леонов, үнинэй түмэршэ дархан И. С. Леонов болон бусад библиотекын эдэбхитэй уншагшадынь болонхой. Библиотекые даагша Елена Климентьевна Брун уншагшадай конференци эмхидхэдэг.

Г. Бескодаров.

Мухаршэбэр.

Түрүүшын дүн: hайн

Республикымнай ой модоной хүдэлмэришэд СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтын үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ орожо, дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абаба. Эдэ уялгануудаа дүүргэхын түлөө мүрысөөн үргэлжэлжэ үүсхэжэ, ороддосотой hайнаар ажаллаhанай ашаар модо бэлэдхэлэй январиин түсэб үлүүлэн дүүргэгдөө.

Совнархозой ой модоной, модо болбосоруулгын промышленностиин болон ой модоной ажахын управлениин предприятинууд модо шархэ январь hарынгаа түсэбые болзорhоонь урид дүүргэжэ, даабариhаа гадуур 4000 кубометр модо бэлэдхэ. Ингэжэ 314 мянган кубометр эрхим шанартай модон шэнэ барилганuудта эльгээгдэ. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, 30 мянган кубометр модо үлүү ехээр бэлэдхэhэн болоно.

Мүн шпала хюрөөдэлгээ түсэб 112 процент дүүргэгдээд, даабариhаа гадуур 29 мянган шпала хюрөөдэгдөө. Тус управлениин предприятинууд валовой продукци бүтээн гаргаха түсэбөө 104,9 процент дүүргэнхэй. Мүн модон гэрнүүдэй детальнуудые бэлэдхэхэ түсэб үлүүлэгдэ.

Ой модоной предприятинуудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Хориин, Хурьбын, Хандагайн леспромхозууд түрүүлжэ ябана. Энэ жэлэй түрүүшын үдэрhөө ажмалтайгаар hайнаар ажаллажа эхилhэн тус леспромхозуудай хүдэлмэришэд СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтын үдэрые ажалай ехэ бэлэгтэйгээр угтаха гэжэ зоригжонхой.

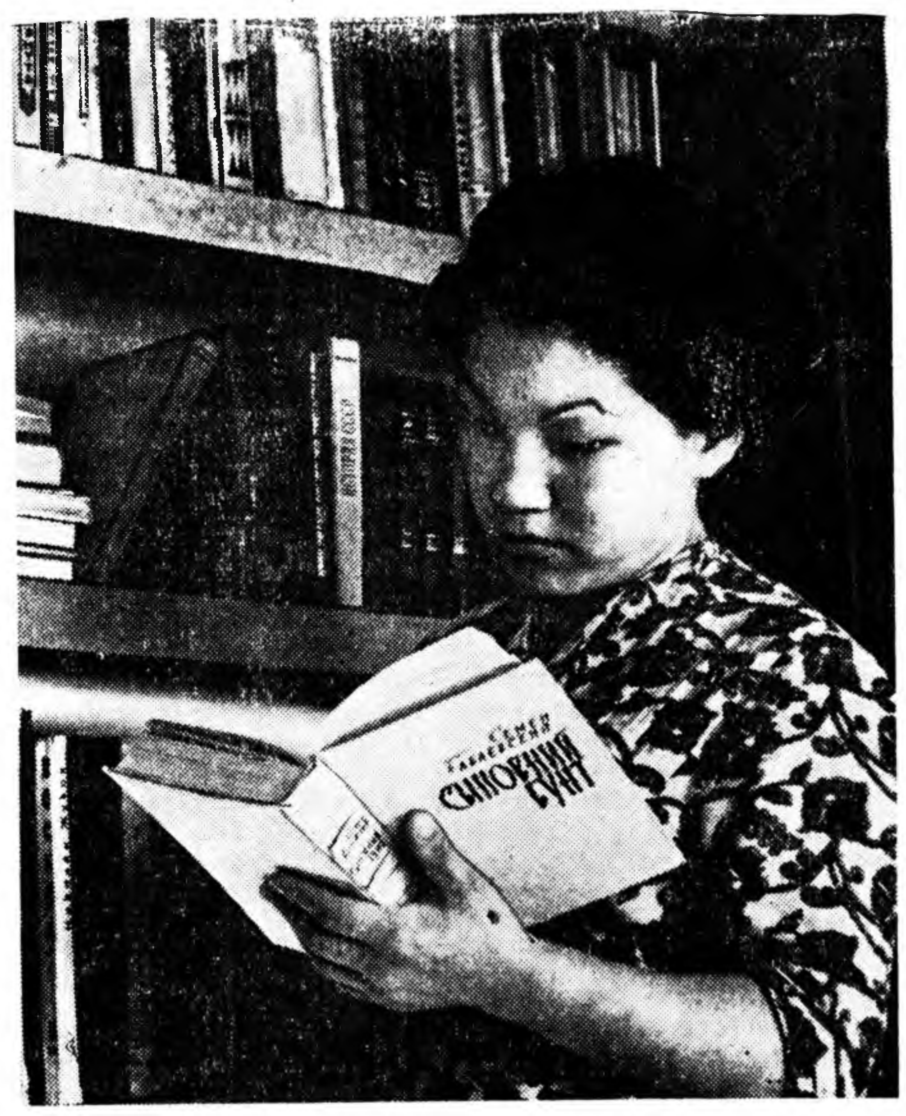
Н. ТЮРНЕВ.

Үултэртэ үнеэдтэй болобо

ЗАКАМЕН. Нёдондо XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой haалишан Бальжит Хандуева үнеэн бүриhөө 1830 литр hү haажа. аймагайнгаа haалишадай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлhэн юм. Мүн haалишад Николай Цыбенов, Роман Жалсанов, Сурма Дашеева гэгшэд 1433—1780 литр hү haагаа.

Энэ жэлдэ бүри ехэ hү haаха зорилгоор колхозой правлени, партком хэмжээябуулгануудые хараалжа байнхай. Фермын үнеэд үултэр hайнтай малаар hэлгэгдэнэ. Нёдондо 180 толгой үултэртэ гунжадые худалдажа абаhан юм. Тэдэнь мүнөө тугаллажа, фермэдэ үгтэнэ. Тиигэжэ үнеэдынь hү ехээр үгэдэг боложо, тус фермынхид хоногтоо 500-аад литр hү haадаг болобо.

Г. Тугутов,
хүдөө бэшэгшэ.

Хориин аймагай Тээгдэ тосхоной хүдөөгэй библиотекын уншагшад хэрэгтэй номуудаа өөhэдөө шэлэн абадаг юм. Зураг дээрэ: уншагша Анна Будаева 1962 оной Ленинскэ шанда хүртэхөөр табигдаhан Семен Бабаевскиин ном абаад хаража байна.

Вл. БАЗАРЖАПОВАЙ фото.

Эрхим гурбан

ЯРУУНА. СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтын үдэрэй хүндэлэлдэ эндэхи олон haалишад ехэ hү haагаа. Жэшээлхэдэ, «Коммунизм» колхозой haалишан Роза Нанзатова даадаг үнеэдээ hайнаар харууhалжа, тус бүриинь 166,3 литр, Нарhатын совхозой haалишад Ц. Митыпова, Ц. Дамбаева 136—144 литр hү haаhан байха юм. Эдэ гурбан мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябаhаар.

Д. Дагбаев.

Эд бараа элбэгтэй

Курумканай совхозой малшад тэндэхи худалдаа наймаанай түрүү хүдэлмэрилэгшэдые ехээр магтадаг. Автолавкын жолоошон Константин Иванович Елшин графигай ёhoop фермэ, гүүртэ, отарануудаар ходо ябажа, малшадые шухала хэрэгтэй эд бараануудаар хангадаг. Тиихэдэ тэрэ ажалшадhаа захил абадаг, тэрэнээ заатагүй гүйсэдхэдэг. Захилай ёhoop радиоприёмник, оёдолой машина, костюм, пальто, плати гэхэ мэтые олон зондо асаржа үгэhэн байха юм.

Мүн баhа малшадта шухала хэрэгтэй аса, хүрзэ, аргамжа, hүхэ гэхэ мэтэ хэрэгсэлнүүдые асардаг.

Д. Колмаков.

ЮРЫН ЭХЭНЭР

Намжилма Зоригтуевна Баторова ажабайдалай утахан зам дабаhан эхэнэр. Совет хуулиин ашаар барлагай гэнжые заалажа, haруул hайхан зам дээрэ гараhан Намжилма шэнээр эмхидхэгдэhэн колхозой түрүүшын гэшүүдэй нэгэн haаб даа. Тэрэ холын 30-аад онhoo хойшо «Мал үдхэхэдэ, ама тоhодохо» гэжэ эхэ, эсэгынгээ хэлэhээр малшан болоhон Намжилма Зоригтуевнагай үдхэhэн мал хэдэн мянга, зуугаадаараа тоологдожо, баян сагаан Бажагар хадын майлые бүрхөөдэг юм. Тиихэдэ 15 жэлэй соо haаhан hүниинь Хонхоло нютагайнь хонхор талын хүйhэндэ мэлмэрэн байдаг Номтын нуурай хэмжээгээр багсаагдаха юм бэзэ.

—Пенсидэ гаража, амарха сагай ерээшье haa, зол жаргал үгэhэн түрэл партиингаа Программатай танилсаад байхадаа, нүхэсэhэн малшадhaa таhаржа, гэртээ гараа хабсараад hуужа, яажашье шадахагүй байнаб. «Нютагай үултэрэй 29 үнеэдые харууhалнаб, haанаб, 1961 ондо үнеэн бүриhөө 2000 литр hү haаха уялга абаа hэм. Тэрэнээ тэбхэр 2300 литр болгожо, шэнэ жэлэй бэлэг Эхэ орондоо бэлэйб,—гэжэ Намжилма Зоригтуевна мэдүүлнэ. Энэл даа, юрын бурят эхэнэрэй бодол сэдьхэл, ажал хэрэг.

Д. Тогошиев.

Бичура.

Тобшохоноор мэдээсэхэдэ...

★ **Коммунист Михаил Михайлович Колмаковой хүтэлбэрилдэг нэгэдэхи магазин город соомнай эгээл эрхим магазинуудай нэгэн гэжэ тоологдодог. Ямаршье сагта эндэ ороо haa, haял пеэшэнhээ гараhан хоншуухан үнэртэй халуун хилээмэ болон талханай бусад зүйлнүүдые абажа болохо. Халуун кофе, какао байдаг. Тус магазинайхид хэдэн hарын туршада Горхлебторгын дамжуулгын Улаан туг барижа ябана.**

К. ДИМОВ.

★ **Курумканай интернат-hургуулиин hурагшад совхозойнгоо отделенинүүдтэ ошожо концерт харуулдаг, өөhэдынгөө туhаламжа үзүүлдэг заншалтай юм. Һаяхан эдэнэр гурбадахи отделениин ажалшадта hонин программатай хатар наада харуулаа.**

Н. КУЗЬМИН.

★ **Улан-Удын Железнодорожно районой мянга гаран комсомолшууд болон залуушуул, 200 гаран бригада коммунис ажалай нэрэ зэргын түлөө мүрысэнэ. Эдэнэр соohoo мянган залуушуул шалгаржа коммунис ажалай ударник гэhэн хүндэтэ нэрэ солодо хүртэhэн байна. Комсомолшууд Коптеев, Лысенко, Шаров гэгшэдэй бригаданuудта коммунис ажалай бригадын нэрэ соло олгогдоо hэн.**

Н. ЕРКОВИЧ.

А. С. Пушкинай зохёолнууд бурят хэлэн дээрэ

Ород арадай агууехэ поэт А. С. Пушкинай хэтэ мүнхын зохёолнуудые бурят зон hонирхон уншадаг. Манай литературын хүгжэлтэдэ Пушкинай поэзиин айхабтар ехэ нүлөө үзүүлhэниинь дамжаггүй.

А. С. Пушкинай зохёолнууд 19-дэхи зуунжэлэй хоёрдохи хахадта бурят хэлэн дээрэ оршуулагдажа эхилhэн түүхэтэй.

Илангаяа Агууехэ Октябриин hүүлээр оюун бэлигтэ поэдэй зохёолнууд бурят хэлэн дээрэ хэзээ хэзээнэйхиhээ олоор оршуулагдаhан байха юм. 1937 ондо бурят хэлэн дээрэ лата үзэгөөр поэдэй табан боти зохёолнууд хэблэгдэн гараа. 1940 ондо Даши Черниновэй оршуулhан «Капитанай басаган» гэжэ зохёолынь 7.000 хэhэгээр хэблэгдээ бэлэй. Энэ ном 1955 ондо хоёрдохёо хэблэгдэн гараа юм.

Поэдэй түрэhэнhөө хойшо 150 жэлэй ойдо зорюулагдажа бурят хэлэн дээрэ хэблэгдэн гараhан А. С. Пушкинай «Шэлэгдэмэл зохёолнууд» соо «Полтава», «Дээрмэшэн ахадүүнэр» гэжэ поэмэнүүд, «Белкинэй повестьнуудай» хэдэн бүлэгүүд, «Дурасхаал», «Сибирь тээшэ», «Кавказ» болон бусад олон шүлэгүүд оронхой.

1949 ондо «Дубровский» гэжэ зохёол, 1957 ондо «Белкинэй повестьнууд» тусхай номууд болгогдон хэблэгдээ hэн.

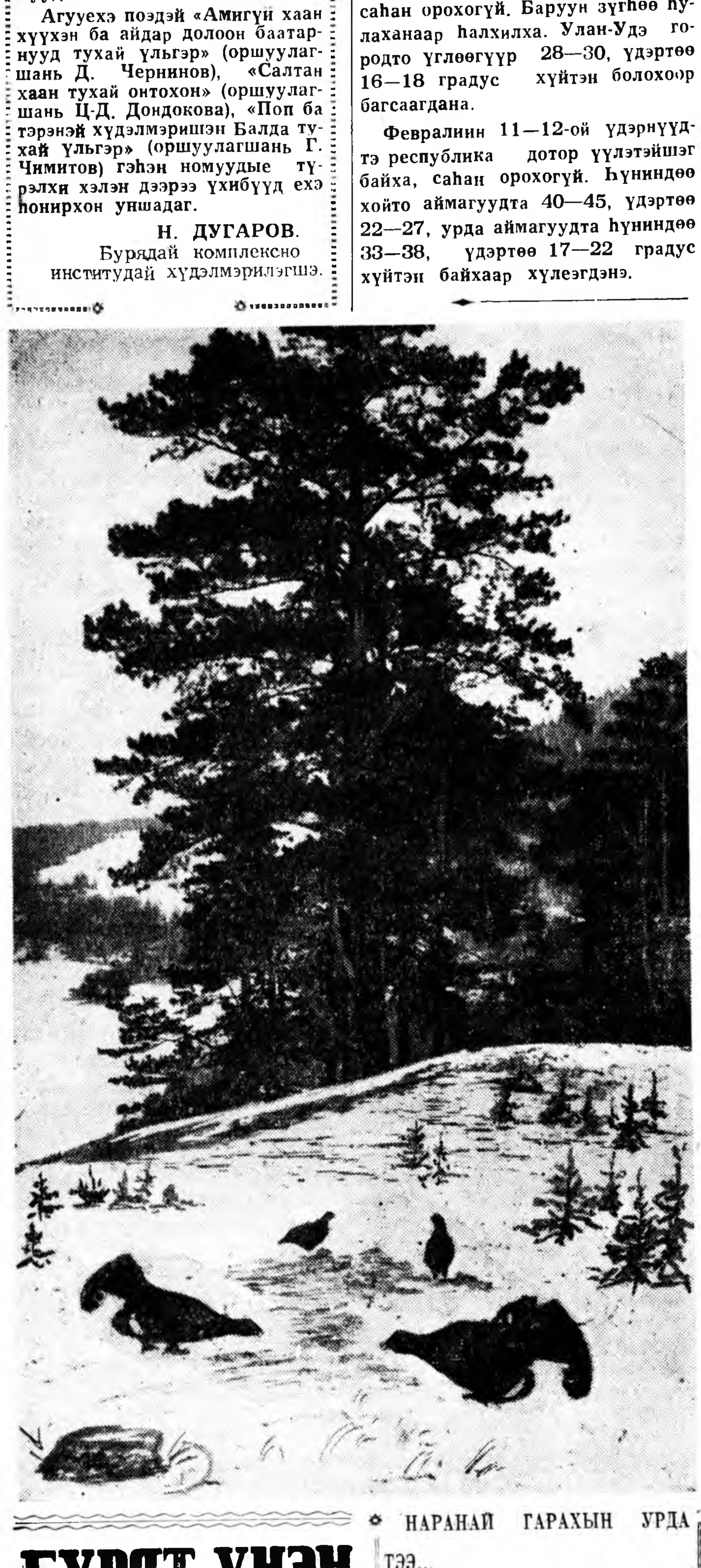
Агууехэ поэдэй «Амигүи хаан хүүхэн ба айдар долоон баатарнууд тухай үльгэр» (оршуулагшань Д. Чернинов), «Салтан хаан тухай онтохон» (оршуулагшань Ц-Д. Дондокова), «Поп ба тэрэнэй хүдэлмэришэн Балда тухай үльгэр» (оршуулагшань Г. Чимитов) гэhэн номуудые түрэлхи хэлэн дээрээ үхибүүд ехэ hонирхон уншадаг.

Н. ДУГАРОВ.
Бурядай комплексно институтай хүдэлмэрилэгшэ.

Сагай үзэгдэл

Гидрометбюрогой мэдээсэhэнэй ёhoop, мүнөөдэр республика доторнай бага зэргэ үүлэтэй байха, саhан орохогүй. Баруун зүгhөө hулаханаар hалхилха. Улан-Удэ городто үглөөгүүр 28—30, үдэртөө 16—18 градус хүйтэн болохоор багсаагдана.

Февралиин 11—12-ой үдэрнүүдтэ республика дотор үүлэтэйшэг байха, саhан орохогүй. Һүниндөө хойто аймагуудта 40—45, үдэртөө 22—27, урда аймагуудта hүниндөө 33—38, үдэртөө 17—22 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

НАРАНАЙ ГАРАХЫН УРДА ТЭЭ...

Б. Поповой фотоэтюд.

АРАДАЙ ЁҺО ЗАНШАЛ ТУХАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

Хурим тушаа

«Бурят үнэн» газетэдэ Н. Намсараев Ц. Номтоев хоёр габьяата багшанарай бэшэhэн түрэ хурим тухай статьянууд толилогдоо. Дороhoo өөдэ үдэжэ ябаhан залуушуулые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ гушаад жэл хүдэлhэн эдэ хоёр нүхэд залуушуулайнгаа зол заяан тухай hанаагаа зобожо, ехэл шухала асуудал табяа гэжэ hанагдана. Эдэ нүхэдүүд бэшэхэдээ: эхэ эсэгынгээ гал гуламтые hүнөөнгүй үргэлжэлүүлхын түлөө хоёр залуушуулай хуби заяагаа ниилүүлхэнь ехэ хэрэг, тиимэ хадань түрын баярай найрлалга хэдэгнай hайн ёho гээшэ, сүгөөр архи дарhа хэтэртэр уугаад, ажал хүдэлмэрээ хойшолуулха, алибаа гурим бусын ябадал гаргахамнай буруу гэhэн гол удхатай юумэ хэлэнэ. Хэн энээниие буруушаахаб даа!

Урдань омог бардам баяшуул хоорондоо мүрысэжэ, бэе бэеhээ үлүү архи, мяхатай байха гэжэ оролдодог байгаа. 1910-аад оной үеэр Агын нэгэ баянайхи бэриие буулгахадаа, далаад толгой мал алажа, Манжуурhaa 16 боошхо спирт контрабандаар асараагша hэн. Хэдэн үе соо hорогые мөөрүүлжэ, hохорые уйлуулжа баяжаhан хубалзанууд элдэбээр аашалалдадаг юм бэзэ. Манай совет зон хэдышье ядаралгүй, hайн байдалтай болоо haa, урданай баяшуул шэнгеэр зэрлиг ааша гаргажа байха ёhoгүй. 200—300 хүниие суглуулжархёод, хэдэн машина газаагаа тодхожорхёод, хонон үнжэн архидаха гээшэ угтаашье таарахагүй ябадал болоно. Хайшаа гурим болоо юм. зарим газарта залуу хүбүүд түрэдэ уригдаагүй аад өөhэдөө ерэжэ, зоной хоорондуур түрисэлдэн hуулсаад байдаг. Урдын түрэдэ уряалгүй хүн ерэдэггүй байгаа. Мүнөөшье тиимэ байха ёhотой. Залуушуул гээшэ наhатай зоноо хүндэлжэ, дээшэнь hуулгаха ушартай. Анханайнгаа энэ ёhые мартажархёод, өөhэдөө аха зонойнгоо дээдэ тээнь hуугаад байдаг ушарнууд али олон үзэгдэнэ гэлсэдэг. Үсөөхэн зон суглараад, найрлаад, hайн үгэ, hайхан үреэлнүүдээ хэлээд тарахадань болоо бэшэ юм гү.

Хэтэрхэй ехэ бэлэгүүдые гэрлэгшэ хоёр залуушуулда барина гэжэ дээрэ дурдагдаhан статьянууд соо хэлэгдэнэ. Хэды жэл болобо, минии шабинар болохо хорёод наhатай хүбүүн басаган хоёрой гэрлэхэдээ урихадань ошоо бэлэйб. 50—60 хүн сугларhан, столнууд дээгүүрнь мүнөө үеын юрын hайндэрэйхидэл адли хүндын табагууд табяатай, хэтэрмэ ехэ архитайшье бэшэ байгаа hэн. Шэнэ ёhоной түрэ иимэшүүгээр лэ хэхэ байгаа ха гэжэ hанажа hуугааб. Табагаа хүдэлгэжэ эхилхын урда тээ түрүүшын духаряа дээрэ хүбүүнэй нагаса бодожо ерээд, hайхан үреэлээ хэлэжэ, зээ хүбүүн бэри хоёртоо бэлэг бариба. Тиигээд лэ, хуримай ябажа байхада, хүнүүд бодоод лэ юрөөлөө хэлэн, бэлэгүүдээ барибад. Һайншье, hайханшье байгаа. Ямар бэлэгүүдые бараяб гэхэдэ: шифоньер, буфет комод, диван, орон, стол, стулнуудые, ханын часы, столой часы, радиоприемник, самовар болоод элдэб амhартанууд, 2—3 платиин торгон, үнэтэй костюм, хуушанай сэнгээр хэдэн мянган түхэриг, хэдэн толгой мал. Баян, бардам байгаал бэлэй.

Хожомынь бодоод үзэхэдэм, оройдоо ямаршье ажалда ябажа үзөөгүй, нэгэшье монсогор хүлhэ дуhаагаагүй, эсэгынгээ, гүрэнэйнгөө хүзүүн дээрэ hургуули хэжэ ябаhан хоёр аад хори, гушан жэлдэ хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллажа ябаhан наhажаал хүнүүдhээ гоё айл боложо, үльгэр түүхынхидэ адли түргөөр, гэб гэнтэ яла сала hүрэшэхэдэнь, хайшаашье гээшэб даа гэжэ hанахаар болоо. Эдэ бэлэгүүдэй алинииншье хадаа тон наада захань хүнэй нэгэ hарын салингай сэнтэй юумэн гээшэ гэжэ ойлгохо аал? Сэгнэхэ аал? Мүнөө дээрээ, социализмын үедэ, хүн бүхэн хэhэн ажалайнгаа жэшээгээр юумэ эдлэхэ ушартай ха юм. Коммунизмыншье үедэ хэрэглэлэйнгээ жэшээгээр эдлэхэ гэдэгнай, миин лэ гэдэргээ хараад, гэдэhээ эльбэн хэбтэжэ, дуратай юумэ бүхэнөө эдлэхэ эдихэ бэшэ аабза. Ажал хээгүй хүн абаха, эдлэхэ эрхэгүй гэhэн гуримтай аад, залуушуулые гэнтэ баяжуулхадаа буруу юумэ хэгдэнэ бэшэ гү? Юумэн тэнгэриhээ тэб гээд лэ гэнтэ бии болошохо шэнгеэр hануулхын, тиимэ дээрэhээ гамнахагүй сэдьхэлэй хүрэнгэ залуушуулайнгаа досоо тарижа үгэнэ бэшэ гүбди? Гэрлэгшэ хоёршье, эхэ эсэгэнэрыншье тиимэ бэлэгүүдые асаржа үгэгты гээ бэшэ юм аабза. Бэлэглэhэн зоншье тон лэ hайн дураараа, hайнние hанажа, бии бэлэгтэй, дүүрэн хэшэгтэй hуухыень үреэжэ үгөө юм аабдаа. Тиимэшье haaнь, эдэ бэлэгүүдые өөhэдөө хэлсэжэ хизаарлаа haa дээрэ болоо гэжэ hанагдана.

Гэхэ зуураа хэлэхэдэ, нэгэ иимэ ушар болоо юм. 18 наhатай басаган хадамда гараба. Түрэл гаралайнь зон элдэб янзын бэлэгүүдые үгэбэ. Теэд түрын hүүлээр hара тухай болоод байхада тэрэ басаган нүхэрhөө haлажа, хамаг зөөринүүдээ шэрээд гэдэргээ бусашалай. Нэгэхэн лэ hара тухай байха зуураа нүхэртэеэ тааража ядаба гү? Али заhалай бараатай болохын түлөө хадамда ошоhон хэбэр үзүүлбэ гү? Хоёр-нэгэн hара соо, хахад жэл соошье байгаад haлашадаг хүнүүд хадаа таряанай михиинэдэл адли hэбхи сэдьхэлтэй, алтан үгэеэ хэлсэхээр амараг садантайшье боложо шадахагүй, олониитын хэрэгые haaлта гэжэ бододог, хэжэ байhан ажалаа зоболон гэжэ hанадаг амитад бэшэ гү? Хорхигор модон бараагаар, хоёр-гурбан hиимэгэр платьяар шүтөөн хээд, хомхой сэдьхэлэй түмэр haбарта зүрхэеэ адхуулаад ябаа haa, хожомоо хэн болохо амитан бэ? Иимэ хүнүүдэй байгаа haa, шүүмжэлэлэй халуун галаар таhа хайрабал, нүхэдэй сүүдтэ хамаадуулха хүрэтэр хэмжээ абабал зохистой.

Хуушанай түрэдэ буурал толгойтой үбгэд, haншаг сагаантай hамгад алтан үреэлнүүдээ залуушуулда хэлэжэ hуухадаа, али тухай ашатай hайхан hэм.

Мүнөөшье тиигэдэг, зүгөөр үреэлнүүд мартагдажа байнхай. Заабол hэргээхэ хэрэгтэй. Басагыень эрижэ ошоhон хүн худындаа буугаад: «Хада газарай харгы гаргагша морин эрдэни, хари уласые ураг эльгэн болгогшо үхин эрдэни гэдэг аабдаа. Би газари холоhoo, уhани утаhaa, үндэр дабаа дабажа, үргэн далай гаталжа, хурдан «Волга» машинаараа хотыетнай тойрожо, хуhан сагаан сэргэдэтнай тулган байлгажа, хун сагаан үргөөдэтнай худа болон оробоб, ордон ехэ байшандатнай ураг болон ерэбэб: тэды наhатай, тиимэ нэрэтэй басагаяа тэды наhатай, тиимэ нэрэтэй хүбүүндэмнай хани нүхэр болгожо үгыт. Залагаа залгаял, хубияа холбоёл» гэхэ мэтээр хандадаг байгаа haaнь — гуримтайшье, найртайшье байха бэшэ гү?

Эсэстэнь хэлэхэдэ, Ц. Номтоевой хэлэhэн нэгэ зүйлые буруушаахa байнаб. Нүхэр Номтоев хэлэхэдээ, «гашуун, гашуун» гэлдээд, гэрлэжэ байгаашадые таалалдуулхада таараха байха гэнэ. Хүбүүн басаган хоёрой таалалдажа байhые харахада, Цокто Номтоевичдо аятай байжа болоо халдаа. Зүгөөр минии hанахада, залуу хоёр гэрлэжэшье байгаа haa, таалалдаха «эрхэтэйшье» болоо haa, зоной дунда, эхэ эсэгэнэрэйнгээ хажууда таалалдахань тоншье болохогүй байна. Эшэхэ, гайхаха гэжэ ёho байдаг hэмнай. Бурят зон анха сагhaa хойшо энэ мэтэ ябадалаа хэмгүйгөөр нарилдаг hэн. Энэнь ехэл hайн гурим байгаа. Түрэ дээрээ таалалдангүй, үбгэд хүгшэдэй нюдэ халтируулангүй үнгэрхэдөө, залуу хоёрто ямаршье дутагдал болохогүйнь лаб. Таалалдаагүйдэнь юун гашуун байдаг байгаа юм, ямар удхатай ёho юм гэжэ нүхэр Номтоев юушье хэлэнгүй, миин лэ таарамжатай гэhэниинь баримта болохоор бэшэ шэнги.

Түрын ёhонуудые саарhан дээрэ хадаад, хуулишалан сахиха гэhэн ябадал байхагүй юм ааб даа. Зон өөhэдөөл гуримаа тогтоожо, тэрэнээ баримталдаг юм бэзэ. Зүгөөр хурим гээшэ ниитын удхатай хэрэг hэн туладань, арад зондо жэшээ болодог hэн хадань, өөрынгөө hанамжые хэлэнэб.

Лодон ЛИНХОВЫН,
габьяата багша, пенсионер.

ЗАЛУУРШАД ЭЛИРБЭ

Спорт

▲ **Республика доторoo «Спартак»** бүлгэмэй шатаршадай дунда түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн мүрысөөн үргэлжэлhөөр. Хоёрдохи уулзалтын эхилхэдэ эдир шатаршан Юрий Вощенко Цыденовтэй наадаа. Өөрынгөө урдахи алдуу харангүй добтолжо, үнинэй шатаршан Цыденовтээ шүүгдэшоо. Волковтой наадаhан Билиттэ Аюрзанаин абаhaap муу ябадалнуудые хэбэшье, удангүй зүрхэтэйхэнөөр добтолжо, шухала очко өөртөө бэшүүлээ. Смышляев Улымжиевые, Яблошевский Ковалевскиие, Назимов Мадаевые шүүгээ.

Хоёр уулзалгын удаа Тесленко хоёр очкотой түрүүлжэ ябана.

А. Игумнов.

▲ **Конькигаар 1962 оной чемпионой** нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн эдир конькишадай дунда hаяхан үнгэргэгдөө. 1943 ондо түрэhэн арбан нэгэн жэлэй 42-дохи hургуулиин hурагша Пана Трифонова эрхимлээ. Тэрэ 500, 1000, 1500, 3000 метрын зайда урилдахадаа, эдэ зайнуудаа бултанhaa хурдаар гаталжа, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө.

1946—1947 ондо түрэhэн басагадай дундаhaa нэгэдэхи интернат-hургуулиин hурагша Дымбренова Маша, аха наhанай басагадай дундаhaa мүн лэ тус hургуулиин hурагша Цыбикдоржиева Янжима гэгшэд хурдан солбоноор түйлдэжэ, баhал чемпион болонхой.

Эдир хүбүүдэй дундаhaa Музыка Олег, Петелин Сергей, Осадчий, Новоселов, Гальцев гэгшэд эрхимлэжэ, түрүү hууринуудые эзэлээ.

Мүрысөөнэй дүн гаргахада, ПВЗ-гэй «Локомотив» бүлгэмэй команда түрүү hуури эзэлжэ, городой спортын бүлгэм болон эмхинүүдэй союзай Соведэй дамжуулгын кубок, дипломоор шагнагдаа.

Я. Шевчук.

▲ **Ниислэл хото—Улан-Удэдэмнай хүдөөгэй** командануудай дунда бүмбэгэтэй хоккей наадалгаар ээлжээтэ уулзалганууд боложо байнхай. Эндэ эрхимлэгшэдынь Облпрофсоведэй дамжуулгын кубок абаха юм. Хэдэн уулзалгын удаа Закаменск городой «Труд» бүлгэмэй команда эрхимлэжэ ябана. Мүрысөөнэй дүрбэдэхи үдэр ПВЗ-гэй «Локомотив» бүлгэмэйхид Закаменай командатай наадаhан байна. Эдэнэрэй уулзалга 7:0 гэhэн тоотойгоор дүүрэжэ, закаменайхид үшөө хоёр очко өөhэдтөө бэшүүлбэ. Хойто үдэрынь тэдэнэр «Буревестник» бүлгэмэй командые 6:0 тоотойгоор шүүгээ.

И. Иванов.

Чимит ЦЫД[illegible]

ШЭ[illegible]
МАГТ[illegible]

Долоо мянган ту[illegible]
Дорюун томо гор[illegible]
Амгалан нойроор [illegible]
Айнайнгаа зүүд[illegible]

Отгоргойдо ялард[illegible]
Одоhoo олон гор[illegible]
Хабарай дулаахан [illegible]
Харан-hанан дуур[illegible]

[illegible]

— Наадагты!—[illegible]
Наран өөрөө хэлэ[illegible]
Ашата хөөрхэн го[illegible]
Аятай зүүдэ хар[illegible]

[illegible]

— Золтой!—гэж[illegible]
Зон арад хэлэнэ[illegible]
Ашата хөөрхэн го[illegible]
Аятай зүүдэ хар[illegible]

[illegible]

— Ундалагты!—[illegible]
Ужам огторгой [illegible]
Ашата hайхан го[illegible]
Аятай зүүдэ хар[illegible]

[illegible]

— Амасагты!—[illegible]
Ашата хөөрхэн го[illegible]
Аятай зүүдэ хар[illegible]

[illegible]

— Али тээшээ [illegible]
[illegible]
Ашата хөөрхэн [illegible]
Аятай зүүдэ хар[illegible]

Ажалай герой Б[illegible]
Агрономтой ерэж[illegible]
Маниие хаража [illegible]
Маниие хаража [illegible]
Магтана гэжэ зү[illegible]
— Алтан тээшэ [illegible]
Арибба гэжэ зү[illegible]
Ашата хөөрхэн [illegible]
Аятай зүүдэ хар[illegible]

[illegible]

УЛАН-УДЭ ХАРУУЛНА

[illegible] 18.0[illegible] мууд[illegible] зоруу[illegible] журулга. 18.15—[illegible] —«Песни над Пар[illegible] тинска телесту[illegible] 19.25—«Зүүн Сиб[illegible] журнал. 19.35—[illegible] ского» гэжэ телев[illegible] 20.15—«Сэрэгэй [illegible] спартакиада» гэhэн [illegible] ио-хроникальна [illegible] Хүгжэм. 20.45—[illegible] ренней зари» гэжэ [illegible] фильм. 22.05—[illegible] программа.

Редактор Ц. Ц.[illegible]

Манай адрес, телефо[illegible]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул Лени[illegible] ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. [illegible] 32-74, ответ. секретаря — 27-37, отделов: парти[illegible] пропаганды — 24-74, сельского хозяйства и сове[illegible] тельства — 47-59, промышленности и транспорта, —35-14, культуры — 34-05, писем и рабселькор[illegible] отдел переводов и корректорская — 35-95. б[illegible] 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства культ[illegible] АССР.

Н00596. Зак.[illegible]